

رابطه اعتماد بیش از حد مدیریت و عملکرد شرکت با دستکاری ارقام تعهدی و نقش تعدیل گری چرخه عمر شرکت

دکتر رضا منصوریان

استادیار گروه حسابداری، واحد تهران جنوب، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.

Mansourian63.reza@gmail.com

سارا فراهانی

دانشجوی کارشناسی ارشد حسابداری، واحد تهران جنوب، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران. (نویسنده مسئول).

sarafarahani718@gmail.com

چکیده

پژوهش حاضر به بررسی رابطه اعتماد بیش از حد مدیریت و عملکرد شرکت با دستکاری ارقام تعهدی و نقش تعدیل گری چرخه عمر شرکت در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران می پردازد. این پژوهش از نظر ماهیت و روش توصیفی و از نظر هدف، یک پژوهش کاربردی بوده و از آنجایی که در پژوهش حاضر وضعیت موجود متغیرها با استفاده از جمع آوری اطلاعات، از طریق اطلاعات گذشته مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته است، در ردیف مطالعات توصیفی و از نوع پس رویدادی گنجانده می شود. در مسیر انجام این پژوهش، هشت فرضیه تدوین و ۱۳۱ شرکت از طریق نمونه گیری به روش حذف سیستماتیک برای دوره زمانی ۸ ساله بین ۱۳۹۴ تا ۱۴۰۱ انتخاب شده و داده های مربوط به متغیرهای پژوهش بعد از گردآوری در نرم افزار اکسل با استفاده از نرم افزار آماری ایویوز نسخه ۱۰ مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند. نتایج حاصل از آزمون فرضیات نشان داد: بین اعتماد بیش از حد مدیریت و عملکرد شرکت با دستکاری ارقام تعهدی رابطه مستقیم معناداری وجود دارد. همچنین چرخه عمر شرکت رابطه بین اعتماد بیش از حد مدیریت و عملکرد شرکت با دستکاری ارقام تعهدی را تعدیل می کند.

واژگان کلیدی: اعتماد بیش از حد مدیریت، عملکرد شرکت، دستکاری ارقام تعهدی، چرخه عمر شرکت.

مقدمه

رسوایی هایی که ساربنز اکسلی، را سرعت می بخشند به دلیل یک حکومت ضعیف و بخش غیراخلاقی است. با این حال، آنها به احتمال زیاد در بسیاری از موارد توسط ویژگی های مدیریتی تشدید شدند. مشخص شده است که اعتماد بیش از حد ممکن است آگاهی مدیران را برای تشخیص لغزش هایشان کاهش دهد. ساربنز اکسلی، برای کاهش چنین مشکلاتی از طریق تقویت حاکمیت داخلی و افشای اطلاعات به ویژه افزایش کنترل مستقل در هیئت مدیره و کمیته حسابرسی طراحی شده است. افزایش نظارت و هیئت مدیره مستقل می تواند به کاهش تأثیر مخاطرات اخلاقی و اعتقادات جانبدارانه مدیرعامل کمک کند. این مقررات ممکن است خوش بینی مدیران عامل با اعتماد به نفس بیش از حد را کاهش دهد و آن را به سمت ایجاد ارزش سهامداران بلندمدت هدایت کند. از زمان مقاله کوپر، وو و دانکلبرگ در سال ۱۹۸۸، بخاری از

ادبیات کارآفرینی به اقتصاد رفتاری روی آورد تا جنبه‌های شناختی تصمیم برای راه‌اندازی یک کسب‌وکار را بررسی کند و در نتیجه دوباره به پرسش انگیزه کارآفرینی بازنگری کند. ادبیات روانشناسی سوگیری‌های رفتاری متعددی را تعریف می‌کند که به طور بالقوه می‌تواند هرگونه انحراف مشاهده شده از نظریه بازار کارآمد را روشن کند. با این حال، برجسته‌ترین ناهنجاری‌ها را می‌توان با سوگیری بیش از حد اعتماد به نفس توضیح داد (ریس و همکاران ۲۰۲۲). تحقیقات رهبری مدتهاست که اعتماد به نفس را به عنوان یکی از ویژگی‌های برجسته‌ای که رهبران را از سایر مدیران متمایز می‌کند، تشخیص داده است. هنگامی که اعتماد به نفس از سطح عقلانی فراتر رود، به اعتماد به نفس بیش از حد تبدیل می‌شود، یک سوگیری شناختی به ویژه در بین مدیران. ادبیات اخیر در امور مالی رفتاری شرکتی به تأثیر اعتماد بیش از حد مدیریتی بر تصمیمات استراتژیک، گزارشگری و انتخاب‌های حسابداری شرکت توجه دارد.

بانداری و دیوز (۲۰۰۶)، این سوگیری رفتاری را به عنوان "تمایل افراد به بیش از حد برآورد کردن دانش، توانایی‌ها و دقت اطلاعات خود" تعریف می‌کنند. اعتماد بیش از حد در باورهای افراد به دقت تخمین‌هایشان، دیدگاه‌هایشان در مورد توانایی‌های مطلق، و در ارزیابی مهارت‌ها و فضایل نسبی‌شان به دلیل تجربیات یا موفقیت‌های قبلی گزارش شده است. در مورد رویدادها نتیجه‌های آینده. (به عنوان مثال، مدیر با اعتماد به نفس بیش از حد توزیع‌های احتمالی را پیش‌بینی می‌کند که بسیار باریک هستند). اعتماد به نفس بیش از حد ممکن است با استفاده از آزمون و خطا، تقلید یا یادگیری به جای جهش ژنتیکی رخ دهد و سریعتر گسترش یابد (جانسون و فالور، ۲۰۱۱). انتظار می‌رود تأثیر اعتماد بیش از حد در میان مدیران ارشد اجرایی (مدیرعامل) بیشتر از افراد در کل باشد. از این نظر، گوئل و تاکور (۲۰۰۸)، خاطرنشان کردند که اعتماد بیش از حد یک ویژگی برای برنده شدن در مسابقات ارتقاء مدیر عامل در شرکت است. سمت مدیر عامل، به عنوان بالاترین سطح، یک حوزه مهم تحقیق است. علاقه ما به یک مدیر اجرایی به جای تیم مدیریت ارشد با تأکید در حوزه استراتژی سازگار است (همبریک و فوکوتومی، ۱۹۹۱). مدیران عامل ممکن است از طریق وفاداری و اطاعت خود بر ترکیب تیم مدیریت ارشد و بنابراین اعضای آن تأثیر بگذارند.

فینکلشتاین و هامبریک (۱۹۸۸)، استدلال می‌کنند که مدیران اجرایی بیشترین میزان اختیار را دارند و بنابراین توانایی تأثیرگذاری بر فرآیند تصمیم‌گیری و نتایج سازمانی را از طریق تفاسیر شخصی و ویژگی‌های فردی خود دارند. چنین تأثیری عواقبی بر عملکرد شرکت خواهد داشت. مسئولیت اصلی انطباق با مقررات گزارشگری مالی بر عهده مدیر ارشد مالی و مدیرعامل است، جایی که امضای آنها صحت و ارائه منصفانه گزارش‌ها را تأیید می‌کند. به دلیل مسئولیت مدیر عامل در مورد عملکرد شرکت، ممکن است احتمال اختیار مدیریت را افزایش دهد. نظریه پردازان نظریه رده بالا توضیح می‌دهند که نتایج سازمانی، انتخاب‌های استراتژیک و سطوح عملکرد تابعی از ویژگی‌های مدیریتی مدیران ارشد هستند (همبریک و میسون، ۱۹۸۴). این نظریه نشان می‌دهد که هر چه یک تصمیم پیچیده تر باشد، ویژگی‌های شخصی تصمیم‌گیرندگان اهمیت بیشتری دارد. در میان تصمیم‌گیری‌ها، رهبران ممکن است تراکنش‌های ساختاری (مانند زمان‌بندی سرمایه‌گذاری، روش‌های تامین مالی، تعدیل هزینه‌های جاری از یک سال به سال دیگر، و غیره) را برای تأثیرگذاری بر سود انتخاب کنند (گراهامت آل، ۲۰۰۵)، که مقدار زیادی در انتخاب‌های استراتژیک ایجاد می‌کند. با تکیه بر ادبیات روانشناسی، استدلال می‌شود که تمرکز سوگیری‌های مدیر عامل ممکن است بر انتخاب‌های حسابداری و ساختار معاملات تأثیر بگذارد. محققان در امور مالی رفتاری علاقه زیادی به سوگیری بیش اعتمادی مدیریتی و رابطه آن با عملکرد شرکت دارند. مطالعات مختلف پیامدهای متفاوتی از این سوگیری برای عملکرد شرکت نشان می‌دهند. با این حال، تحقیقات موجود، تأثیر غیرمستقیم

اعتماد بیش از حد مدیریتی بر عملکرد بعدی شرکت را مورد مطالعه قرار نداده است. بنابراین، بین مطالعات آرشیوی و تجربی حسابداری فاصله وجود دارد.

بیان مساله

توسعه و بهبود معیارهای ارزیابی عملکرد به عنوان یک بخش مهم از زنجیره ارزش، یکی از وظایف اصلی مدیریت است. معیار ارزیابی عملکرد معتبر و قابل اتکا به شرکت اجازه میدهد که استراتژی‌ها و اهداف خود را به طور اثربخش به مرحله عمل برساند. مدیران و پژوهشگران با استفاده از راه‌های مختلفی مثل استفاده از مدل‌های ارزیابی عملکرد، تلاش می‌کنند تا مدیریت و کنترل بر زنجیره ارزش را بهبود بخشند. اتخاذ تصمیمات منطقی رابطه مستقیم با ارزیابی عملکرد بنگاه اقتصادی دارد و ارزیابی عملکرد بنگاه‌های اقتصادی نیازمند شناخت معیارها و شاخص‌های ارزیابی عملکرد است (ملینا و سلطو، ۲۰۰۴). معیارهای ارزیابی عملکرد با توجه به مفاهیم حسابداری و اقتصادی به دو گروه معیارهای حسابداری و معیارهای اقتصادی تقسیم میشوند. برخی از متداول‌ترین معیارهای حسابداری ارزیابی عملکرد که بر مبنای اصول پذیرفته شده حسابداری محاسبه میشوند عبارتند از سود عملیاتی سود قبل از بهره و مالیات، سود خالص، سود جامع، سود هر سهم، نرخ بازده حقوق صاحبان سهام، نرخ بازده سرمایه‌گذاری، نرخ بازده دارایی‌ها و نرخ بازده فروش معیارهای حسابداری به علت سادگی در محاسبه، قابلیت فهم بالا و نیز با توجه به اینکه بر مبنای ارقام حسابرسی شده محاسبه می‌شوند، همواره مورد توجه تحلیل‌گران واقع می‌شوند (علی‌آبادی و همکاران، ۲۰۱۳).

در این میان اعتماد بیش از حد معمولاً به عنوان برآورد بیش از حد توانایی‌ها و دانش خود و توانایی تأثیر مثبت بر اقدامات شرکت‌ها تعریف می‌شود. تحقیقات قبلی نشان می‌دهد که سوگیری بیش از حد اعتماد بر سرمایه‌گذاری، تأمین مالی و سیاست‌های تقسیم سود شرکت تأثیر می‌گذارد که بر عملکرد شرکت تأثیر می‌گذارد. این ادبیات گسترده‌تر در مورد اعتماد بیش از حد مدیر عامل، یافته‌های متناقض و متناقضی را در مورد این ارتباط ارائه کرده است. مدیران عامل با اعتماد به نفس بیش از حد ممکن است با در نظر گرفتن ریسک کافی و بازده سهام بالاتر از طرف مدیران، عملکرد مثبت شرکت ایجاد کنند (گوئل و تاکور، ۲۰۰۸).

در مورد فرآیند تصمیم‌گیری سرمایه‌گذاری، شواهد نشان می‌دهد که اعتماد بیش از حد مدیرعامل منجر به تغییر مهمی در استراتژی نوآوری شرکت شده است، زیرا مدیران عامل با اعتماد به نفس بیش از حد، بیشتر روی نوآوری سرمایه‌گذاری می‌کنند، حق ثبت اختراع و استنادات بیشتری را به دست می‌آورند و به موفقیت‌های نوآورانه بیشتری برای هزینه‌های تحقیق و توسعه می‌رسند. تئوری پیشنهاد می‌کند که یک مدیر عامل ریسک‌گریز در پروژه‌های مخاطره‌آمیز کمتر سرمایه‌گذاری می‌کند و سهامداران باید به دلیل ریسک بیشتر مدیر عامل را جبران کنند (صالحی و همکاران، ۲۰۲۱). کمبل و همکاران (۲۰۱۱)، این استدلال را که اعتماد بیش از حد ریسک‌گریزی مدیریتی را یک گام جلوتر می‌آورد، پیش می‌برند و از نظر تئوری نشان می‌دهند که سطح بهینه‌ای از اعتماد بیش از حد وجود دارد که یک مدیر عامل ریسک‌پذیر را وادار می‌کند که دقیقاً اولین بهترین سطح سرمایه‌گذاری را انتخاب کند. که ارزش سهامداران را به حداکثر می‌رساند. در جنبه تاریک سوگیری بیش اعتمادی، محققان دریافته‌اند که رابطه بین اعتماد بیش از حد مدیرعامل و عملکرد شرکت خطی نیست. مالمندیر و تیت (۲۰۰۵)، شواهدی در مورد انحرافات رفتاری مرتبط با سرمایه‌گذاری بیش از حد توسط مدیران عامل با اعتماد به نفس بیش از حد ارائه می‌دهند. علاوه بر این، مدیران عامل با اعتماد به نفس بیش از حد در مخارج

سرمایه ای بیهوده شرکت می کنند و اقداماتی را انجام می دهند که ارزش سهامداران و نتایج شرکت را کاهش می دهد و در نتیجه بر عملکرد شرکت تأثیر منفی می گذارد. کالیبراسیون نادرست باعث می شود مدیران اجرایی نوسانات جریان نقدی شرکت خود را دست کم بگیرند و از نرخ های تنزیل کمتر استفاده کنند (بن دیوید، گراهام و هاروی، ۲۰۱۳). بنابراین، سرمایه گذاران ارزش پروژه ها را دست کم می گیرند و ارزش سهام شرکت را نادرست قیمت گذاری می کنند. این باعث می شود مدیران تمایلی به انتشار سهام نداشته باشند که این امر اهرم شرکت را افزایش می دهد. اثر اهرمی به این معنی است که مدیران عامل مغرضانه سطوح بدهی بالاتری را انتخاب می کنند (هکبارث، ۲۰۰۸).

مدیران عامل با اعتماد به نفس بیش از حد هزینه های پریشانی مالی مورد انتظار را دست کم می گیرند، که منجر به سطوح بدهی بیش از حد می شود و عملکرد شرکت را بدتر می کند. هیتون (۲۰۰۲)، ادعا می کند که اعتماد بیش از حد بر ارزش شرکت تأثیر منفی می گذارد زیرا این سوگیری ممکن است ارزش فعلی خالص مثبت را کاهش دهد و در پروژه های با ارزش فعلی خالص منفی سرمایه گذاری کند که منجر به کاهش کارایی سرمایه گذاری می شود (سرمایه گذاری کم- سرمایه گذاری بیش از حد). المندیر و تیت (۲۰۰۸)، نشان می دهند که مدیران عامل با اعتماد به نفس بیش از حد با عملکرد شرکت ارتباط منفی دارند زیرا آنها تمایل دارند در ادغام ها و ادغام های تخریب کننده ارزش شرکت کنند. بن دیوید و همکاران (۲۰۱۳)، از شواهد نظرسنجی استفاده می کنند و نشان می دهند که اعتماد بیش از حد مدیریتی بر تصمیمات شرکتی از جمله سیاست سرمایه گذاری تأثیر می گذارد زیرا مدیران عامل اغلب ارتباط بازده ریسک سرمایه گذاری ها را به درستی محاسبه می کنند. پیامدهای منفی نیز از طریق یافته های چن، هو و هو (۲۰۱۴)، آشکار می شوند. آنها استدلال می کنند که به دلیل سرمایه گذاری بیش از حد و تخمین بیش از حد جریان های نقدی آتی، تحقیق و توسعه ناشی از رفتار بیش از حد اعتماد به نفس هیچ ارزشی برای شرکت ها ایجاد نمی کند و عملکرد بلندمدت سهام فقط برای شرکت هایی با مدیران عامل غیر مطمئن مثبت است. شرن و زچمن (۲۰۱۲)، دریافتند. مدیران با اعتماد به نفس بیش از حد به احتمال زیاد سوگیری خوش بینانه از خود نشان می دهند و احتمال بیشتری دارد که از شیب لغزنده ای از تحریفات عمدی رو به رشد شروع کنند. علاوه بر این، سیف زاده و همکاران (۲۰۲۱)، به بررسی این موضوع پرداختند که آیا ویژگی های مدیریت (به عنوان مثال، استحکام مدیریتی، خودشیفتگی و اعتماد بیش از حد مدیرعامل، نزدیک بینی مدیران، مدیریت سود واقعی و مبتنی بر تعهدی) بر خوانایی صورت های مالی تأثیر مطلوبی دارد یا خیر. با استفاده از نمونه ای از ۱۰۵۰ مشاهدات از شرکت های مستقر در تهران طی سال های ۱۳۹۱ تا ۱۳۹۶. نتایج تجربی ارتباط مثبت و معناداری را بین مدیریت سود واقعی، اعتماد بیش از حد مدیر و خوانایی صورت های مالی نشان می دهد. بر اساس این استدلال ها، مطالعات روی تأثیرات اعتماد بیش از حد مدیر عامل بر عملکرد شرکت، نتایج متفاوتی از آن هایی که از رابطه مثبت حمایت می کنند تا مخالفان آن، تولید کرده اند. یک مدیر بدون منفعت مطمئناً به نفع سهامداران فعلی عمل نمی کند (هارت، ۲۰۰۱). بنابراین، مدیر با اعتماد به نفس بیش از حد، از آنجایی که او به دلایل منافع شخصی هدایت می شود، قرار است ارزش فعلی سهامداران را به حداکثر برساند (المندیر و تیت، ۲۰۰۵)، و بنابراین به دنبال افزایش عملکرد فعلی شرکت است. بنابراین، تأثیر اعتماد بیش از حد مدیر عامل بر عملکرد شرکت ممکن است از عملکرد فعلی شرکت تا عملکرد بعدی متفاوت باشد. بررسی مفاهیم مدیریت سود واقعی بر عملکرد شرکت، با توجه به اهمیت عملکرد بعدی برای شرکت، مالکان و سهامداران آن مهم است. ادبیات قبلی شواهد کمی در مورد عواقب فعالیت های مدیریت سود بر عملکرد آینده ارائه کرد. عیب استفاده از متغیرهای عملیاتی برای مدیریت سود این است که بر جریان های نقدی شرکت تأثیر می گذارد. عمل دستکاری عملیاتی

احتمالاً ظرفیت تولید آتی شرکت را کاهش می دهد. بنابراین، عملکرد اقتصادی بلندمدت شرکت می تواند تحت تأثیر قرار گیرد. بنز و همکاران (۲۰۰۲)، با بررسی هزینه واقعی اعطای اختیار سهام کارکنان، شواهد ضعیفی از کاهش عملکرد بعدی شرکت برای چندین سال پس از مدیریت سود واقعی (کاهش سرمایه‌گذاری‌های اختیاری) در نتیجه اعمال اختیار سهام پیدا کردند.

پس از شناسایی شرکت‌های درگیر در مدیریت سود واقعی و کنترل ویژگی‌های شرکت‌ها، تیلور و زو (۲۰۱۰)، دریافتند که شرکت‌هایی که در مدیریت سود واقعی درگیر هستند گاهی اوقات فعالیت‌های عملیاتی خود را دستکاری می‌کنند. با استفاده از تجزیه و تحلیل نمونه همسان، نویسندگان نشان می‌دهند که شیوه‌های مدیریت سود واقعی پیامد منفی قابل توجهی بر عملکرد عملیاتی آینده شرکت‌ها ندارد. گانی (۲۰۱۰)، پیامدهای مدیریت سود واقعی را بر عملکرد عملیاتی بعدی بررسی می‌کند و دریافت که شرکت‌هایی که در مدیریت سود واقعی شرکت می‌کنند تا فقط معیارهای سود را برآورده کنند، عملکرد بعدی نسبتاً بهتری نسبت به شرکت‌هایی دارند که در مدیریت سود واقعی شرکت نمی‌کنند و معیارها را از دست می‌دهند یا فقط به معیارها دست می‌یابند. از این رو، درگیر شدن در مدیریت سود واقعی فرصت طلبانه نیست، بلکه با کسب منافع کوتاه‌مدت که به شرکت اجازه می‌دهد عملکرد برتر آینده را نشان دهد، سازگار است. مدیرانی که بیش از حد اعتماد به نفس دارند ممکن است بیشتر درگیر مدیریت سود باشند، سعی کنند عملکرد آینده بالاتری را برای تصحیح بیشتر انتظارات سرمایه‌گذار نشان دهند و فکر کنند که ممکن است بتوانند از اقدام قانونی احتمالی یا آسیب به اعتبار خود در اثر این تحریف اجتناب کنند. هانگ و لی (۲۰۱۳)، با استفاده از نمونه‌ای از شرکت‌های فهرست شده در تایوان، ارتباط بین اعتماد بیش از حد مدیریتی و مدیریت سود و اینکه آیا این پیوند توسط کنترل خانواده تعدیل می‌شود را بررسی کردند. پس از برآورد ارقام تعهدی اختیاری افزایش دهنده درآمد، نویسندگان دریافتند که سوگیری بیش اعتمادی مدیریتی انگیزه دستکاری سود شرکت را افزایش می‌دهد. پس از کنترل عوامل تعیین کننده مدیریت سود برای شرکت، آنها رابطه منفی بین اعتماد بیش از حد مدیرعامل و خطای ذخیره بیمه گر پیدا کردند. این یافته نشان می‌دهد که مدیران با اعتماد بیش از حد تمایل دارند برای زیان‌های آتی ذخیره کمتری داشته باشند و در نتیجه سود گزارش شده را افزایش دهند. هسیه و همکاران (۲۰۱۴)، دریافتند که مدیران عامل با اعتماد به نفس بیش از حد به احتمال زیاد از طریق جریان‌های نقدی غیرعادی بالا و هزینه‌های اختیاری کم غیرعادی در مدیریت سود واقعی شرکت می‌کنند. آنها ثابت می‌کنند که مدیران عامل با اعتماد به نفس بیش از حد کمتر احساس محدودیت می‌کنند و این سوگیری فردی در برابر تلاش‌های تنظیم کننده‌ها برای محدود کردن مدیریت سود توسط مدیران شرکت عمل می‌کند.

بدین منظور تحقیق حاضر در صدد پاسخگویی به سوال اصلی پژوهش می‌باشد: بین اعتماد بیش از حد مدیریت و عملکرد شرکت با دستکاری ارقام تعهدی و نقش تعدیل‌گری چرخه عمر شرکت چه ارتباطی وجود دارد؟

پیشینه ی پژوهش

آمل و همکاران (۲۰۲۳)، به بررسی اعتماد بیش از حد مدیرعامل و متعاقب آن عملکرد شرکت یک اثر غیرمستقیم از طریق دستکاری سود پرداختند. شواهد نشان می‌دهد که شیوه‌های مدیریت سود تا حدی رابطه بین اعتماد بیش از حد مدیرعامل و عملکرد بعدی شرکت را واسطه می‌کند. یافته‌های این مقاله می‌تواند برای تنظیم‌کننده‌های حسابداری جالب باشد، زیرا این سطح اعتماد بیش از حد مدیر عامل می‌تواند بر عملکرد آینده از طریق مدیریت سود تأثیر بگذارد. افزایش نظارت بر

مدیریت سود روش های دیگر را حذف نمی کند. این ترجیح یک مدیر عامل با اعتماد به نفس بیش از حد را برای استراتژی های مختلف تغییر می دهد، حتی اگر برای سرمایه گذاران پرهزینه باشد.

هانگ و همکاران (۲۰۲۲)، در بررسی تأثیر اعتماد به نفس بیش از حد مدیران بر حساسیت سرمایه گذاری جریانهای نقدی نشان دادند که به طور میانگین اعتماد به نفس بیش از حد مدیران باعث افزایش حساسیت سرمایه گذاری جریانهای نقدی میشود و در شرکتهایی که هزینه نمایندگی بالاتری دارند این تأثیر به میزان قابل توجهی بیشتر است.

فرچیلد (۲۰۲۱)، در پژوهشی تحت عنوان «اعتماد به نفس بیش از حد مدیریتی، مسئله نمایندگی تصمیمات مالی و عملکرد شرکت بیان میکند که یک مدیر با اعتماد به نفس بیش از حد توانایی های خود را بیش از حد واقع و محدودیتهای مالی را کمتر از واقع در نظر میگیرد.

مالک و همکاران (۲۰۲۱)، در مقاله ای، تأثیر مدیریت ریسک شرکتی بر عملکرد شرکت را با بررسی این موضوع که آیا ایجاد کمیته ریسک در سطح هیئتمدیره، بهعنوان یک سازوکار مهم حاکمیتی که بر فرآیندهای مدیریت ریسک شرکتی از بیرون نظارت دارند، موجب تقویت یا تضعیف عملکرد شرکت شده را بررسی میکنند. بر اساس ۱۲۱ مشاهده از شرکتهای پذیرفته شده FTSE350 در انگلستان در طی دوره ۱۱۲۱-۱۱۲۵، آنها دریافتند که مدیریت ریسک شرکتی بهطور معناداری اثربخش میباشد و بر عملکرد شرکت تأثیر مثبت میگذارد. همچنین دریافتند که حاکمیت قویتر کمیته ریسک در سطح هیئتمدیره تکمیلکننده این رابطه است و اثرات عملکرد مدیریت ریسک شرکتی در شرکت را افزایش میدهد. یافته ها نشان میدهد که صرفاً تشکیل کمیته ریسک در سطح هیئت مدیره یکره حل برای نظارت بر مدیریت ریسک شرکتی نیست، بالینحال، وجود یک کمیته ریسک در سطح هیئتمدیره که از نظر ساختاری قوی باشد برای حاکمیت کارآمد مدیریت ریسک شرکتی بسیار مهم است.

سایاف (۲۰۲۰)، عوامل احتمالی، مدیریت ریسک و عملکرد بانک های اندونزی را مورد بررسی قرار داد. این پژوهش نقش میانجی عوامل اقتضایی توسط بانک را بر این اثرات موردبررسی قرار میدهد. به روش نمونهگیری هدفمند، ۱۴ بانک دولتی اندونزیایی در این پژوهش بر مبنای مشاهدات چهارساله بهعنوان نمونه انتخاب شدند. این پژوهش نشان میدهد که مدیریت ریسک شرکت و مدیریت ریسک اعتباری تأثیر مثبتی بر عملکرد بانکهای اندونزیایی دارند. این پژوهش همچنین گزارش میدهد که تأثیر مدیریت ریسک شرکت بر عملکرد بانکها برای بانکهای بزرگ و همچنین بانکهایی که در یک محیط نامطمئن، با پیچیدگی بالاتر و نظارت کمتر هیئتمدیره مستقل کار میکنند بسیار قابل توجه تر و بیشتر است. این پژوهش شواهدی تجربی را در زمینه ارتباط بین مدیریت ریسک شرکت و عملکرد بانک را برای بانکهای کوچک و همچنین بانکهایی که محیط با نااطمینانی، با پیچیدگی بالاتر و نظارت کمتر هیئت مدیره مستقل را فراهم میکند.

هی و همکاران (۲۰۱۹)، به بررسی بیش اعتمادی مدیران تامین مالی داخلی و کارایی سرمایه گذاری پرداختند. آنها نشان دادند که تامین مالی داخلی فرصتهای شغلی تجاری و کمبود سرمایه را کاهش می دهد اما ممکن است باعث سرمایه گذاری بیش از حد بخصوص در بنگاههای دارای اعتماد به نفس مدیریتی شود. این مشکل سرمایه گذاری به طور قابل توجهی مربوط به اعتماد به نفس مدیریتی در شرکتهای دولتی است.

ایخولم و پسرنگ (۲۰۱۹)، نیز در پژوهشی با عنوان «اعتماد به نفس بیش از اندازه و حجم سرمایه گذاری» نشان دادند که سرمایه گذاران جزئی تر و با اعتماد به نفس بالاتر، آسیب بیشتری از رفتارهای سرمایه گذاریشان میبینند. به علاوه رفتار سرمایه گذار با اندازه و حجم سرمایه گذاری تغییر کرده و از آن متأثر است.

ولی زاده و بنی مهد (۱۴۰۱)، اقلام صورت‌های مالی، چرخه عمر و ورشکستگی شرکت را بررسی کردند. ورشکستگی و تأثیر آن بر ثروت سرمایه‌گذاران و به طور کلی اقتصاد کشور آن را به یکی از موضوعات مهم پژوهش‌های مالی تبدیل نموده است. در این خصوص، محققین در تلاشند تا عوامل مؤثر بر ورشکستگی را پیش‌بینی و تعیین نمایند. از این‌رو، هدف از انجام این تحقیق بررسی رابطه بین نقدینگی و مراحل مختلف چرخه عمر با ورشکستگی و نیز تأثیر مراحل مختلف چرخه عمر شرکت بر رابطه بین سطح نقدینگی با ورشکستگی می‌باشد. در راستای دستیابی به این هدف، سه فرضیه در خصوص رابطه بین سطح نقدینگی و چرخه عمر با ورشکستگی و تأثیر چرخه عمر بر رابطه بین سطح نقدینگی با ورشکستگی طراحی و با استفاده از داده‌های نمونه‌ای از شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران طی سال‌های ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۷، و با به کارگیری روش تحقیق همبستگی آزمون شده است. نتایج حاصل از تجزیه و تحلیل رگرسیون لجستیک بیانگر آن است که بین سطح نقدینگی و چرخه عمر شرکت‌ها با ورشکستگی آن‌ها رابطه منفی معنادار وجود دارد. لیکن، چرخه عمر شرکت تأثیر معناداری بر رابطه بین سطح نقدینگی با ورشکستگی ندارد.

میرسپاسی و جان محمدی (۱۴۰۱)، به بررسی تأثیر اعتماد به نفس بیش از حد مدیریت بر رابطه بین اهرم مالی و بیش سرمایه‌گذاری پرداختند. هدف این پژوهش، بررسی تأثیر اعتماد به نفس بیش از حد مدیریت بر رابطه بین اهرم مالی و بیش سرمایه‌گذاری در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران طی سال‌های ۱۳۹۲ تا ۱۳۹۸ بود. بدین منظور داده‌های ۹۹ شرکت تولیدی پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند. این پژوهش از نوع کاربردی است که به توصیف همبستگی بین متغیرهای مورد مطالعه می‌پردازد. برای آزمون فرضیه‌های پژوهش، مدل‌های رگرسیون بر مبنای پانل برآورد شدند. نتایج آزمون فرضیه‌های پژوهش نشان می‌دهد که رابطه معناداری بین اهرم مالی و بیش سرمایه‌گذاری وجود ندارد. همچنین نتایج نشان داد که بین اعتماد به نفس بیش از حد مدیریت و بیش سرمایه‌گذاری رابطه مثبت و معناداری وجود دارد. اما نتایج نشان داد که اعتماد به نفس بیش از حد مدیریت بر رابطه بین اهرم مالی و بیش سرمایه‌گذاری تأثیر معناداری ندارد.

مرادی و همکاران (۱۴۰۱)، به بررسی تأثیر مزیت رقابتی شرکت بر عملکرد شرکت (مورد مطالعه: شرکت آاناتا) پرداختند. هدف اصلی تحقیق حاضر، بررسی مزیت رقابتی شرکت بر عملکرد شرکت آاناتا می‌باشد. جامعه آماری شامل کارکنان و مدیران فروش و بازاریابی شرکت آاناتا و تعداد آن ۱۱۰ نفر می‌باشد. روش نمونه‌گیری در این تحقیق، تصادفی ساده بوده است. حجم نمونه آماری در این تحقیق بر اساس جدول مورگان ۸۶ نفر در نظر گرفته شد. به منظور جمع‌آوری داده‌های مورد نیاز تحقیق، از پرسشنامه‌های استاندارد مزیت رقابتی شرکت و عملکرد شرکت استفاده گردید. جهت تجزیه و تحلیل داده‌های جمع‌آوری شده از نرم افزار spss و برای آزمون فرضیات پس از بررسی نرمال بودن که به وسیله آزمون کلموگروف اسمیرنوف انجام گرفت، از آزمون رگرسیون استفاده شد. در نهایت آزمون فرضیه‌های تحقیق حاکی از تایید تمامی فرضیه‌های دارد. بنابراین نتایج تحقیق نشان داد که؛ مزیت رقابتی شرکت بر عملکرد شرکت در شرکت آاناتا تأثیر مثبت و معناداری دارد. همچنین هر کدام از ابعاد متغیر مزیت رقابتی، شامل: فاکتورهای درونی، تقاضای داخلی، صنایع مرتبط، استراتژی و ساختار بر عملکرد این شرکت تأثیر مثبت و معناداری دارند.

محمودآبادی و زمانی (۱۴۰۰)، عنوان کردند که یکی از جنبه‌های مؤثر بر عملکرد شرکت‌ها، میزان ریسک‌پذیری آنها است. آنها در پژوهش خود به بررسی رابطه بین سازوکارهای راهبری شرکتی، ریسک‌پذیری شرکت، عملکرد مالی و هم‌چنین اثر

سازوکارهای راهبری شرکتی بر رابطه بین ریسک‌پذیری و عملکرد مالی پرداختند. نتایج پژوهش حاکی از آن است که میزان ریسک‌پذیری شرکتها رابطه مثبت و معناداری با عملکرد مالی آنها دارد.

تاری وردی و دامچی جلودار (۱۳۹۹)، رابطه بین مدیریت ریسک و عملکرد شرکت را بررسی کردند. هدف از تحقیق حاضر، بررسی رابطه مدیریت ریسک و عملکرد شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران می باشد. بر این اساس، اطلاعات مربوط به صورت های مالی ۸۷ شرکت در آزمون فرضیه ها مورد استفاده قرار گرفت. نتایج این تحقیق نشان می دهد که دو متغیر از عوامل مدیریت ریسک یعنی، رقابت صنعت و اندازه شرکت با عملکرد شرکت رابطه مثبت دارند. در مقابل، دو متغیر دیگر از عوامل مدیریت ریسک یعنی، عدم اطمینان محیطی و نظارت هیات مدیره با عملکرد شرکت رابطه ندارند. افزون بر این، نتیجه آزمون فرضیه اصلی نشان می دهد در کل، مدیریت ریسک با عملکرد شرکت رابطه ندارد.

قلیچی و همکاران (۱۳۹۹)، با توجه به لزوم و اهمیت مطالعه کارایی (عملکرد) بانک ها، جهت شناسایی واحدهای ناکارا و برنامه ریزی برای بهبود عملکرد بانک ها، سعی بر آن داشته اند تا کارایی فنی ۲۱ شعبه از شعب بانک پارسیان را با استفاده از روش تحلیل پوششی داده ها تحت فرضهای بازده ثابت و متغیر نسبت به مقیاس تحت بررسی قرار دهند. نتایج به در به دست آمده حاکی از آن است که در حالت بازده ثابت نسبت به مقیاس یک شعبه از شعب بانک پارسیان (بلوار کشاورز و مرکزی) و در حالت بازده متغیر نسبت به مقیاس شش شعبه از شعب موجود بلوار کشاورز، مرکزی ساپکو ایران زمین، الهیه و نازی آباد دارای کارایی فنی صد در صد شناخته شده و کارایی فنی سایر شعب کمتر از صد در صد است. همچنین نتایج بیانگر آن است میانگین کارایی فنی شعب در حالت بازده ثابت نسبت به مقیاس ۷۲/۰ درصد و در حالت بازده متغیر نسبت به مقیاس ۹۴/۰ درصد است.

کبیری (۱۳۹۸)، به بررسی تاثیر اعتماد بیش از حد مدیریت و تامین مالی داخلی بر کارایی سرمایه گذاری پرداخت. نتایج او نشان داد که بیش اعتمادی مدیریت بر کارایی سرمایه گذاری تاثیر معکوس و تامین مالی داخلی بر کارایی سرمایه گذاری تاثیر مثبت و معناداری دارند.

بادآورنهدی و همکاران (۱۳۹۷)، تأثیر ارتباطات سیاسی بر سرمایه‌گذاری بیشتر از حد و عملکرد شرکت را بررسی کردند. سرمایه‌گذاری بیشتر از حد، نوعی رفتار سرمایه‌گذاری است که از دسترسی بیشتر به جریان‌های نقد آزاد نشئت می‌گیرد. معمولاً دسترسی به منابع خارجی در شرکت‌های با ارتباطات سیاسی قوی، بیشتر است؛ از این رو، مدیران این شرکت‌ها با تصمیم‌های خود ممکن است عملکرد شرکت را تحت تأثیر قرار دهند. به همین منظور، در پژوهش حاضر به بررسی تأثیر ارتباطات سیاسی بر سرمایه‌گذاری بیشتر از حد و عملکرد شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران پرداخته شده است. روش: برای دستیابی به هدف پژوهش، ۱۱۰ شرکت از تمام شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران برای دوره زمانی ۱۳۸۹ تا ۱۳۹۵ انتخاب شد و با استفاده از رویکرد داده‌های ترکیبی، فرضیه‌های پژوهش آزمون شدند. یافته‌ها: نتایج نشان می‌دهد ارتباطات سیاسی بر سرمایه‌گذاری بیشتر از حد تأثیر مثبتی داشته و بر عملکرد شرکت تأثیر منفی می‌گذارد. نتیجه‌گیری: ارتباطات سیاسی می‌تواند به شرکت‌ها کمک کند تا منابع مالی بیشتری به دست آورند، اما دسترسی به وام‌های تجاری نشئت گرفته از ارتباطات سیاسی، اعتبار مضاعفی ایجاد کرده و هزینه‌های مالی را افزایش می‌دهد. علاوه بر این، دخالت سیاستمداران ممکن است موجب تحریف در تخصیص منابع اجتماعی شده و به سرمایه‌گذاری بیشتر از حد و تضعیف عملکرد شرکت منجر شود.

بشکوه و کشاورز (۱۳۹۷)، به بررسی فرا اطمینانی مدیران و ریسک سقوط قیمت سهام نشان دادند که بیش اعتمادی مدیران با معیار پیش بینی سود و رشد غیرعادی داراییها بر ریسک سقوط قیمت سهام بر اساس نوسان بالا به پایین و سیگمای حداکثری تاثیر مستقیم و معتاداری دارد.

فرضیه های پژوهش

فرضیه اول: بین اعتماد بیش از حد مدیریت و دستکاری ارقام تعهدی رابطه وجود دارد.
فرضیه دوم: بین عملکرد شرکت و دستکاری ارقام تعهدی رابطه وجود دارد.
فرضیه سوم: بین اعتماد بیش از حد مدیریت و دستکاری ارقام تعهدی با نقش چرخه عمر شرکت (مرحله رشد) رابطه وجود دارد.
فرضیه چهارم: بین اعتماد بیش از حد مدیریت و دستکاری ارقام تعهدی با نقش چرخه عمر شرکت (مرحله بلوغ) رابطه وجود دارد.
فرضیه پنجم: بین اعتماد بیش از حد مدیریت و دستکاری ارقام تعهدی با نقش چرخه عمر شرکت (مرحله افول) رابطه وجود دارد.
فرضیه ششم: بین عملکرد شرکت و دستکاری ارقام تعهدی با نقش چرخه عمر شرکت (مرحله رشد) رابطه وجود دارد.
فرضیه هفتم: بین عملکرد شرکت و دستکاری ارقام تعهدی با نقش چرخه عمر شرکت (مرحله بلوغ) رابطه وجود دارد.
فرضیه هشتم: بین عملکرد شرکت و دستکاری ارقام تعهدی با نقش چرخه عمر شرکت (مرحله افول) رابطه وجود دارد.

روش شناسی پژوهش

این تحقیق از نظر هدف، تحقیقی کاربردی محسوب می شود. از آن جا که این نوشتار به توصیف آنچه که هست یا توصیف شرایط موجود بدون دخل و تصرف (و نه به الزام و توصیه خاص) می پردازد و با توجه به آن که قضاوت های ارزشی در این تحقیق کم رنگ است، تحقیق حاضر در زمره تحقیقات توصیفی حسابداری به شمار می رود. جامعه آماری این پژوهش، شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران است. علت انتخاب جامعه آماری امکان دسترسی به داده های موجود در صورت های مالی شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار است. در این پژوهش نمونه مورد مطالعه از طریق روش حذفی سیستماتیک از جامعه آماری انتخاب خواهد شد، به این ترتیب که نمونه آماری متشکل از کلیه شرکت های موجود در جامعه آماری است که حائز معیارهای زیر باشند:

۱. به منظور قابل مقایسه بودن اطلاعات، پایان سال مالی شرکت ها منتهی به ۲۹ اسفند باشد.
 ۲. در دوره (۹ ساله) مورد بررسی تغییر دوره مالی نداده باشند.
 ۳. اطلاعات مربوط به متغیرهای انتخاب شده در این پژوهش در دسترس باشد.
 ۴. سهام آن ها در بازار معامله شده باشد.
 ۵. جزء موسسات مالی، بانک، سرمایه گذاری و لیزینگ نباشد.
- در نتیجه اعمال شرایط و ملاحظات در نمونه گیری حذفی سیستماتیک ۱۳۱ شرکت از جامعه آماری جهت انجام آزمونها انتخاب شدند.

مدل و متغیرهای پژوهش

مدل رگرسیونی آزمون فرضیه اول

$$\text{accruals}_{it} = \alpha_0 + \beta_1 \text{performance}_{it} + \beta_2 \text{SIZE}_{it} + \beta_3 \text{LOSS}_{it} + \beta_4 \text{LEV}_{it} + \beta_5 \text{MTB}_{it} + \beta_6 \text{ROA}_{it} + \epsilon_{it}$$

مدل رگرسیونی آزمون فرضیه دوم

$$\text{accruals}_{it} = \alpha_0 + \beta_1 \text{Overconfidence}_{it} + \beta_2 \text{SIZE}_{it} + \beta_3 \text{LOSS}_{it} + \beta_4 \text{LEV}_{it} + \beta_5 \text{MTB}_{it} + \beta_6 \text{ROA}_{it} + \epsilon_{it}$$

مدل رگرسیونی آزمون فرضیه سوم

$$\text{accruals}_{it} = \alpha_0 + \beta_1 \text{performance}_{it} + \beta_2 \text{Growth}_{it} + \beta_3 (\text{performance}_{it} * \text{Growth}_{it}) + \beta_4 \text{SIZE}_{it} + \beta_5 \text{LOSS}_{it} + \beta_6 \text{LEV}_{it} + \beta_7 \text{MTB}_{it} + \beta_8 \text{ROA}_{it} + \epsilon_{it}$$

مدل رگرسیونی آزمون فرضیه چهارم

$$\text{accruals}_{it} = \alpha_0 + \beta_1 \text{performance}_{it} + \beta_2 \text{puberty}_{it} + \beta_3 (\text{performance}_{it} * \text{puberty}_{it}) + \beta_4 \text{SIZE}_{it} + \beta_5 \text{LOSS}_{it} + \beta_6 \text{LEV}_{it} + \beta_7 \text{MTB}_{it} + \beta_8 \text{ROA}_{it} + \epsilon_{it}$$

مدل رگرسیونی آزمون فرضیه پنجم

$$\text{accruals}_{it} = \alpha_0 + \beta_1 \text{performance}_{it} + \beta_2 \text{decline}_{it} + \beta_3 (\text{performance}_{it} * \text{decline}_{it}) + \beta_4 \text{SIZE}_{it} + \beta_5 \text{LOSS}_{it} + \beta_6 \text{LEV}_{it} + \beta_7 \text{MTB}_{it} + \beta_8 \text{ROA}_{it} + \epsilon_{it}$$

مدل رگرسیونی آزمون فرضیه ششم

$$\text{accruals}_{it} = \alpha_0 + \beta_1 \text{Overconfidence}_{it} + \beta_2 \text{Growth}_{it} + \beta_3 (\text{Overconfidence}_{it} * \text{Growth}_{it}) + \beta_4 \text{SIZE}_{it} + \beta_5 \text{LOSS}_{it} + \beta_6 \text{LEV}_{it} + \beta_7 \text{MTB}_{it} + \beta_8 \text{ROA}_{it} + \epsilon_{it}$$

مدل رگرسیونی آزمون فرضیه هفتم

$$\text{accruals}_{it} = \alpha_0 + \beta_1 \text{Overconfidence}_{it} + \beta_2 \text{puberty}_{it} + \beta_3 (\text{Overconfidence}_{it} * \text{puberty}_{it}) + \beta_4 \text{SIZE}_{it} + \beta_5 \text{LOSS}_{it} + \beta_6 \text{LEV}_{it} + \beta_7 \text{MTB}_{it} + \beta_8 \text{ROA}_{it} + \epsilon_{it}$$

مدل رگرسیونی آزمون فرضیه هشتم

$$\text{accruals}_{it} = \alpha_0 + \beta_1 \text{Overconfidence}_{it} + \beta_2 \text{decline}_{it} + \beta_3 (\text{Overconfidence}_{it} * \text{decline}_{it}) + \beta_4 \text{SIZE}_{it} + \beta_5 \text{LOSS}_{it} + \beta_6 \text{LEV}_{it} + \beta_7 \text{MTB}_{it} + \beta_8 \text{ROA}_{it} + \epsilon_{it}$$

نماد	اسم	نوع
accruals	دستکاری ارقام تعهدی	وابسته
performance	عملکرد شرکت	مستقل
Overconfidence	اعتماد بیش از حد مدیریت	
life cycle	چرخه عمر شرکت:	تعدیگر
Growth	رشد	
puberty	بلوغ	
decline	افول	
Size	اندازه شرکت	کنترلی
Loss	زیاندهی	
LEV	اهرم مالی	
MTB	فرصت رشد	

ROA	بازده دارایی‌ها	
-----	-----------------	--

متغیر وابسته

دستکاری ارقام تعهدی (accruals)

برای اندازه گیری ارقام تعهدی در حسابداری از توانایی ارقام تعهدی برای پیش بینی جریان های نقدی عملیاتی به شرح زیر استفاده می شود: (نهندی و همکاران، ۱۳۹۸).

توانایی ارقام تعهدی برای پیش بینی جریان های نقدی عملیاتی: برای آزمون توانایی ارقام تعهدی برای پیش بینی جریان های نقدی عملیاتی می توان از رگرسیون خطی چندگانه که متغیر مستقل (ارقام تعهدی) را با متغیر وابسته (جریانهای نقدی عملیاتی) ارتباط می دهد، استفاده کرد که به صورت زیر می باشد:

رابطه (۱)

$$CFO_{it+1} = \beta_0 + \beta_1 ACR_{it} + \beta_2 ACR_{it-1} + \varepsilon_{it}$$

CFO_{it+1}: جریان وجه نقد عملیاتی در سال t+1،

ACR_t: ارقام تعهدی عملیاتی در سال t.

ACR_t, 1-t: ارقام تعهدی عملیاتی در سال t-1.

β₀, β₁, β₂: ضرایب مدل و ε_{it} خطا.

به منظور استاندارد کردن اعداد و ارقام و سهولت محاسبات، دو طرف معادله بر دارایی های اول دوره تقسیم می شود:

متغیر مستقل

عملکرد شرکت (performance)

از نسبت کیوتوبین بعنوان معیار عملکرد شرکت استفاده شده است که این نسبت به صورت مجموع ارزش بازار حقوق صاحبان سهام (Mve) و ارزش دفتری بدهی ها (bvd) بر ارزش دفتری مجموع دارایی ها (bva) تعریف می شود. تحقیقات پیشین نیز از کیوتوبین به عنوان معیار ارزش شرکت استفاده کرده اند.

$$Q = \frac{Mve+Bvd}{Bva}$$

اعتماد بیش از حد مدیریت (Overconfidence)

کمپل و همکاران (۲۰۱۱)، نشان دادند که تصمیمات سرمایه گذاری شرکت ها مرتبط با اعتماد بیش از حد مدیریت است. این مطلب نشان می دهد که این تصمیمات ممکن است شامل اطلاع آینده در مورد سطح فرااطمینانی باشد. اولین شاخص مبتنی بر سرمایه گذاری جهت سنجش بیش اطمینانی مدیریت یک متغیر مجازی است که اگر مخارج سرمایه ای در یک دوره معین، تقسیم بر کل دارایی های ابتدای دوره بزرگتر از سطح میانه آن صنعت مربوطه در آن سال باشد، برابر یک و در غیر این صورت برابر صفر است. این شاخص مبتنی بر یافته های بن داوید و همکاران (۲۰۱۰)، و مالمندیر و تیت (۲۰۰۵)، است که نشان دادند در شرکت های با مدیران بیش اطمینان، مخارج سرمایه ای بزرگتر است.

متغیر تعدیل گر

چرخه عمر شرکت (life cycle)

آسنا و نورمن (۲۰۱۴)، در پژوهش خود به منظور تفکیک شرکت ها به مراحل چرخه ی عمر از چهار متغیر: رشد فروش، هزینه سرمایه، پرداخت سود سهام و قدمت شرکت استفاده نمودند. در این پژوهش تفکیک شرکت ها به مراحل رشد، بلوغ و افول با استفاده از چهار متغیر مذکور و طبق روش شناسی پارک و چن (۲۰۰۶)، به صورت زیر است:

۱. نخست مقدار هر یک از متغیرهای رشد فروش، هزینه سرمایه، پرداخت سود سهام و قدمت شرکت برای هر سال - شرکت طبق جدول زیر محاسبه می شود.

دترمینان های چرخه عمر

تعریف	مراحل چرخه عمر
$SG = (\text{Sales} - \text{Salest-1}) / \text{Salest-1} \times 100$ SG : درصد رشد فروش در سال t Salest,t-1 : فروش خالص در سال t و سال t-1	رشد
$CEV = CE / \text{VALUE} \times 100$ CEV: هزینه سرمایه به عنوان درصد ارزش کلی شرکت در سال t CE: هزینه ی سرمایه در سال t VALUE: ارزش بازاری سهام به همراه ارزش دفتری بدهی های بلند مدت در پایان سال t	هزینه ی سرمایه
$DP = \text{DIV} / \text{IBED} \times 100$ DP: سود سهام سالانه به عنوان درصدی از درآمد در سال t DIV: سود های سهام معمولی در سال t IBED: درآمد قبل از در نظر گرفتن هزینه های دیگر و عملیات ناپیوسته در سال t	پرداخت سود سهام
تفاوت بین سال کنونی و سال که کسب و کار برای بار اول در آن شروع شد.	قدمت

۲. سال شرکت ها بر اساس هر یک از چهار متغیر مذکور و با استفاده از پنجک های آماری در هر صنعت به پنج طبقه تقسیم می شوند که با توجه به قرار گرفتن در پنجک (طبقه) مورد نظر، طبق جدول پیش فرض زیر نمره ای بین ۱ تا ۵ می گیرند.

پنجک های آماری

پنجک ها	قدمت	رشد	هزینه سرمایه	پرداخت سود
پنجک ۱	۵	۱	۵	۱
پنجک ۲	۴	۲	۴	۲
پنجک ۳	۳	۳	۳	۳
پنجک ۴	۲	۴	۲	۴
پنجک ۵	۱	۵	۱	۵

۳. سپس برای هر سال - شرکت، نمره ای مرکب به دست می آید که با توجه به شرایط زیر در یکی از مراحل رشد، بلوغ و افول طبقه بندی می شود:

- (الف) در صورتی که مجموع نمرات بین ۱۶ و ۲۰ باشد، در مرحله ی رشد قرار دارد.
 (ب) در صورتی که مجموع نمرات بین ۹ و ۱۵ باشد، در مرحله ی بلوغ قرار دارد.
 (ج) در صورتی که مجموع نمرات بین ۴ و ۸ باشد، در مرحله ی افول قرار دارد.

متغیرهای کنترلی

اندازه شرکت (Size): لگاریتم طبیعی ارزش دفتری کل دارایی‌ها شرکت i در سال t (هو و همکاران، ۲۰۱۶؛ مشایخی و فرهادی، ۱۳۹۲). از این متغیر جهت کنترل اندازه شرکت‌ها استفاده می‌شود. زیاندهی (Loss): اگر شرکت در پایان سال مالی زیان گزارش کرده باشد عدد یک و در غیر این صورت عدد صفر اختیار می‌کند. اهرم مالی (LEV): نسبت ارزش دفتری بدهی‌های بلندمدت به ارزش دفتری کل دارایی‌های شرکت i در سال t . از این متغیر جهت کنترل پوشش بدهی شرکت‌ها استفاده می‌شود.

$$\text{اهرم مالی} = \frac{\text{ارزش دفتری کل بدهی‌ها}}{\text{ارزش دفتری کل دارایی‌ها}}$$

فرصت رشد (MTB): عبارت است نسبت ارزش بازار حقوق صاحبان سهام (حاصل ضرب قیمت بازار هر سهم در پایان هر سال در تعداد سهام) به ارزش دفتری آن در شرکت i در سال t . از این متغیر جهت کنترل فرصت‌های رشد در بازار استفاده می‌شود.

$$\text{فرصت رشد} = \frac{\text{ارزش بازار حقوق صاحبان سهام}}{\text{میانگین ارزش دفتری حقوق صاحبان سهام}}$$

بازده دارایی‌ها (ROA): عبارت است از نسبت سود عملیاتی به کل دارایی‌ها (هو و همکاران، ۲۰۱۶؛ عبدالله زاده، ۱۳۸۱):

$$\text{بازده دارایی‌ها} = \frac{\text{سود خالص قبل از بهره و مالیات (EBIT)}}{\text{ارزش دفتری کل دارایی‌ها}}$$

یافته‌های پژوهش

یافته‌های توصیفی

به منظور شناخت بهتر جامعه مورد پژوهش و آشنایی بیشتر با متغیرهای پژوهش، قبل از تجزیه و تحلیل داده‌های آماری، لازم است این داده‌ها توصیف شوند. بنابراین پیش از آزمون فرضیه‌های تحقیق، آمار توصیفی متغیرهای مورد استفاده در تحقیق مورد بررسی قرار گرفت. میانگین به عنوان یکی از پارامترهای مرکزی، نشان دهنده‌ی مرکز ثقل جامعه بوده و به عبارتی مبین این امر است که اگر به جای تمامی مشاهدات جامعه میانگین آن قرار داده شود هیچ تغییری در جمع کل داده‌های جامعه ایجاد نمی‌گردد. همچنین بیشینه، بیشترین عدد متغیر در جامعه آماری و کمینه کمترین عدد متغیر در جامعه‌ی آماری را نشان می‌دهد.

جدول (۱): آمار توصیفی متغیرهای پژوهش

نام متغیر	دستکاری اقلام تعهدی	عملکرد شرکت	اندازه شرکت	اهرم مالی	فرصت رشد	بازده دارایی‌ها
میانگین	۰,۲۶۵	۳,۰۵۲	۱۵,۰۲۹	۰,۵۳۴	۵,۸۹۳	۰,۱۵۰
میانه	۰,۲۹۹	۲,۰۸۷	۱۴,۷۱۷	۰,۵۳۳	۳,۴۰۶	۰,۱۲۲
انحراف معیار	۰,۳۹۱	۳,۲۲۲	۱,۶۶۰	۰,۲۲۲	۸,۳۰۴	۰,۱۵۸
بیشترین	۰,۹۹۰	۳۸,۳۳۳	۲۱,۳۲۷	۱,۳۴۲	۶۷,۴۹۴	۰,۸۳۰
کمترین	-۰,۹۱۵	۰,۶۲۲	۱۱,۱۱۶	۰,۰۱۲	-۲۶,۹۳۸	-۰,۴۰۴
چولگی	-۰,۳۷۴	۵,۱۰۵	۰,۸۵۸	۰,۰۹۳	۳,۳۱۰	۰,۵۹۱
کشیدگی	۲,۴۲۲	۴۰,۷۴۹	۴,۰۵۱	۳,۰۳۰	۱۹,۱۷۸	۳,۹۲۰
توزیع فراوانی اعتماد بیش از حد مدیریت						
عنوان	فراوانی	درصد فراوانی				
شرکت های بدون اعتماد بیش از حد مدیریت	۵۶۹	۵۴,۲۹				
شرکت های دارای اعتماد بیش از حد مدیریت	۴۷۹	۴۵,۷۱				
مجموع	۱۰۴۸	۱۰۰				
توزیع فراوانی مرحله رشد						
عنوان	فراوانی	درصد فراوانی				
شرکت های بدون مرحله رشد	۹۰۲					
شرکت های دارای مرحله رشد	۱۴۶					
مجموع	۱۰۴۸					
توزیع فراوانی مرحله بلوغ						
عنوان	فراوانی	درصد فراوانی				
شرکت های بدون مرحله بلوغ	۲۸۴	۲۷,۱۰				
شرکت های دارای مرحله بلوغ	۷۶۴	۷۲,۹۰				
مجموع	۱۰۴۸	۱۰۰				
توزیع فراوانی مرحله افول						
عنوان	فراوانی	درصد فراوانی				
شرکت های بدون مرحله افول	۹۱۰	۸۶,۸۳				
شرکت های دارای مرحله افول	۱۳۸	۱۳,۱۷				
مجموع	۱۰۴۸	۱۰۰				
توزیع فراوانی زیاندهی						
عنوان	فراوانی	درصد فراوانی				
شرکت های بدون مرحله افول	۹۶۲	۹۱,۷۹				

۸,۳۱	۸۶	شرکت های دارای مرحله افول
۱۰۰	۱۰۴۸	مجموع

اصلی ترین شاخص مرکزی، میانگین است که نشان دهنده نقطه تعادل و مرکز ثقل توزیع است و شاخص خوبی برای نشان دادن مرکزیت داده هاست. برای مثال مقدار میانگین برای اندازه شرکت برابر با (۱۵,۰۲۹) می باشد که نشان می دهد بیشتر داده ها حول این نقطه تمرکز یافته اند. به طور کلی پارامترهای پراکندگی، معیاری برای تعیین میزان پراکندگی از یکدیگر یا میزان پراکندگی آن ها نسبت به میانگین است. از مهم ترین پارامترهای پراکندگی، انحراف معیار است. مقدار این پارامتر در آمار توصیفی کلی، برای فرصت رشد برابر با ۸,۳۰۴ و برای بازده دارایی ها برابر است با ۰,۱۵۸ می باشد که نشان می دهد این دو متغیر به ترتیب دارای بیشترین و کمترین انحراف معیار هستند.

ضریب همبستگی

ضریب همبستگی یکی از معیارهای مورد استفاده در تعیین همبستگی دو متغیر می باشد. ضریب همبستگی، شدت رابطه و نیز نوع رابطه (مستقیم یا معکوس) را نشان می دهد. مفهوم معنی داری در همبستگی این است که آیا همبستگی بدست آمده بین دو متغیر را می توان شانس و تضادفی دانست یا واقعا " نشان می دهد بین دو متغیر همبستگی وجود دارد. این موضوع که عدد به دست آمده معنی دار است یا نه از خود عدد به دست آمده با اهمیت تر است (مومنی و فعال قیومی، ۱۳۸۷). در صورتی که داده های پژوهش از توزیع نرمال برخوردار نباشند از همبستگی اسپرمن و در صورتی که داده های پژوهش از توزیع نرمال برخوردار باشند از همبستگی پیرسون استفاده می گردد.

جدول (۲): ضریب همبستگی

	Accruals	Overconfid~e	Performance	Growth	Puberty	Decline	Size	Loss	Lev	Mtb	roa
Accruals	۱										
Overconfid~e	۰,۰۵۵	۱									
Performance	۰,۰۵۰	۰,۰۸۳	۱								
Growth	-۰,۰۵۹	-۰,۰۱۵	-۰,۰۱۶	۱							
Puberty	-۰,۰۱۰	۰,۰۱۲	۰,۰۴۶	-۰,۶۵۹	۱						
Decline	۰,۰۷۴	۰,۰۰۰	-۰,۰۴۳	-۰,۱۵۶	-۰,۶۳۸	۱					
Size	۰,۱۰۴	۰,۰۰۱	۰,۱۳۷	۰,۰۱۴	-۰,۰۲۲	۰,۰۱۳	۱				
Loss	-۰,۰۲۶	-۰,۰۷۱	-۰,۰۲۸	۰,۰۰۰	-۰,۰۰۵	۰,۰۰۶	-۰,۰۳۴	۱			
Lev	-۰,۰۸۲	-۰,۱۰۴	-۰,۰۹۲	۰,۰۰۰	۰,۰۰۰	-۰,۰۰۷	-۰,۰۷۰	۰,۳۵۱	۱		
Mtb	۰,۰۱۴	۰,۰۱۷	۰,۱۴۴	-۰,۰۲۱	۰,۰۲۵	-۰,۰۱۱	-۰,۰۵۶	-۰,۰۹۴	۰,۰۱۴	۱	
roa	۰,۲۷۹	۰,۱۰۷	۰,۱۶۷	-۰,۰۲۶	۰,۰۰۳	۰,۰۲۲	۰,۲۲۱	-۰,۴۶۰	-۰,۶۱۳	۰,۱۸۵	۱

معمولاً از جدول ضریب همبستگی برای کشف هم خطی ساده استفاده می شود. مشاهده می شود که هیچ یک از ضرایب بین متغیرهای مستقل بیش از ۸۰ درصد نیست و این مورد بیانگر عدم وجود همبستگی شدید بین متغیرهای مستقل است و هم خطی ساده وجود ندارد و برای بررسی هم خطی چندگانه از آزمون تورم واریانس استفاده شده که نتایج نشان داد هم خطی چندگانه نیز بین متغیرهای مستقل وجود ندارد.

آزمون مانایی متغیرها

آزمون مانایی عمدتاً به منظور جلوگیری از رگرسیون‌های کاذب انجام می‌گیرد. برای جلوگیری از رگرسیون کاذب بایستی متغیرها مانا باشند. در غیر اینصورت بایستی از تفاضل متغیرها که معمولاً مانا هستند، استفاده نمود. مانایی یا نامانایی یک سری زمانی می‌تواند تأثیر جدی بر رفتار و خواص آن داشته باشد. اگر متغیرهای مورد استفاده در برآورد مدل، ناپایا باشند در عین حالی که ممکن است هیچ رابطه منطقی بین متغیرهای مستقل و وابسته وجود نداشته باشد ضریب تعیین به دست آمده آن می‌تواند بسیار بالا باشد و باعث شود تا محقق استنباط‌های نادرستی در مورد میزان ارتباط بین متغیرها انجام دهد بنابراین استفاده از داده‌های نامانا می‌تواند منجر به رگرسیون‌های کاذب شود. در این آزمون، فرضیه صفر مبنی بر وجود ریشه واحد و فرضیه مقابل پایابودن حداقل یک عضو پانل می‌باشد.

ریشه واحد وجود دارد و متغیر مورد نظر نامانا است : H_0
 ریشه واحد وجود ندارد و متغیر مورد نظر مانا است : H_1

نتایج آزمون مانایی متغیرها به شرح زیر می‌باشد

جدول (۳): آزمون مانایی (هادری) برای متغیرهای پژوهش

نام متغیر	آماره آزمون	سطح معناداری	نتیجه
دستکاری ارقام تعهدی	-۹,۰۴۵	۰,۰۰۰	مانا است
اعتماد بیش از حد مدیریت	-۱۵,۳۳۱	۰,۰۰۰	مانا است
عملکرد شرکت	-۱۶,۶۸۰	۰,۰۰۰	مانا است
چرخه عمر شرکت (مرحله رشد)	-۲۵,۱۹۲	۰,۰۰۰	مانا است
چرخه عمر شرکت (مرحله بلوغ)	-۲۶,۳۹۳	۰,۰۰۰	مانا است
چرخه عمر شرکت (مرحله افول)	-۲۴,۹۴۳	۰,۰۰۰	مانا است
اندازه شرکت	۱۶,۸۷۹	۱	مانا نیست
زیاندهی	-۱۷,۵۰۱	۰,۰۰۰	مانا است
اهرم مالی	-۶,۸۱۷	۰,۰۰۰	مانا است
فرصت رشد	-۱۷,۵۹۸	۰,۰۰۰	مانا است
بازده دارایی‌ها	-۵,۱۷۱	۰,۰۰۰	مانا است
آزمون هم جمعی			
	آماره	سطح معناداری	
مدل اول	۵۶,۲۳۵	۰,۰۰۰	
مدل دوم	۶۶,۲۳۱	۰,۰۰۰	
مدل سوم	۶۶,۲۳۱	۰,۰۰۰	
مدل چهارم	۶۳,۳۴۵	۰,۰۰۰	
مدل پنجم	۵۸,۲۵۰	۰,۰۰۰	
مدل ششم	۵۸,۸۶۶	۰,۰۰۰	
مدل هفتم	۵۷,۷۰۷	۰,۰۰۰	

مدل هشتم	۵۷,۱۵۴	۰,۰۰۰
----------	--------	-------

با توجه به جدول شماره ۳ مشاهده می‌شود سطح معناداری همه متغیرها (به جز اندازه شرکت) کمتر از ۵ درصد بوده و بیانگر مانا بودن متغیرهاست. همچنین در بررسی مدل خطاها مشاهده می‌شود سطح معناداری هر هشت مدل کمتر از ۵ درصد است و بیانگر مانا بودن آزمون‌ها می‌باشد.

آزمون تشخیص توزیع نرمال

یکی از آزمون‌هایی که نرمال بودن متغیرهای مورد استفاده را مورد آزمون قرار می‌دهد آزمون جارک-برا است. بنابراین در این آزمون، فرض‌های ذیل تدوین می‌شود.

داده‌ها دارای توزیع نرمال است: H_0

داده‌ها دارای توزیع نرمال نیست: H_1

اگر مقادیر محاسباتی آماره جارک-برا (J-B) از مقدار بحرانی جدول کای دو بزرگتر نباشد، نرمال بودن توزیع جملات پسماند رد نمی‌شود. اما زمانی که اندازه نمونه به میزان کافی بزرگ باشد و سایر فروض کلاسیک نیز برقرار باشند، انحراف از فرض نرمال بودن معمولاً بی‌اهمیت و پیامدهای آن ناچیز است.

جدول شماره (۴): نتایج آزمون توزیع نرمال

نام متغیر	آماره آزمون	سطح معناداری	نتیجه
دستکاری ارقام تعهدی	۶,۷۸۸	۰,۰۰۰	توزیع نرمال ندارد
اعتماد بیش از حد مدیریت	-۴,۳۶۴	۰,۹۹۹	توزیع نرمال دارد
عملکرد شرکت	۱۴,۱۲۹	۰,۰۰۰	توزیع نرمال ندارد
چرخه عمر شرکت (مرحله رشد)	۴,۸۸۳	۰,۰۰۰	توزیع نرمال ندارد
چرخه عمر شرکت (مرحله بلوغ)	۰,۸۶۷	۰,۱۹۳	توزیع نرمال دارد
چرخه عمر شرکت (مرحله افول)	۵,۰۷۶	۰,۰۰۰	توزیع نرمال ندارد
اندازه شرکت	۸,۵۸۷	۰,۰۰۰	توزیع نرمال ندارد
زیاندهی	۶,۵۲۴	۰,۰۰۰	توزیع نرمال ندارد
اهرم مالی	۳,۶۲۶	۰,۰۰۰	توزیع نرمال ندارد
فرصت رشد	۱۳,۶۳۰	۰,۰۰۰	توزیع نرمال ندارد
بازده دارایی‌ها	۸,۰۴۷	۰,۰۰۰	توزیع نرمال ندارد
آزمون نرمالیت خطا			
مدل	آماره	سطح معناداری	نتیجه
مدل اول	۷,۹۷۴	۰,۳۲۶	توزیع نرمال دارد
مدل دوم	۸,۰۴۵	۰,۶۲۳	توزیع نرمال دارد
مدل سوم	۷,۵۲۹	۰,۹۰۷	توزیع نرمال دارد
مدل چهارم	۷,۸۴۵	۰,۶۹۳	توزیع نرمال دارد
مدل پنجم	۸,۰۵۶	۰,۶۵	توزیع نرمال دارد
مدل ششم	۷,۶۲۳	۰,۲۸۹	توزیع نرمال دارد
مدل هفتم	۸,۰۹۴	۰,۷۷۲	توزیع نرمال دارد
مدل هشتم	۸,۲۰۷	۰,۳۳۷	توزیع نرمال دارد

نرمال بودن متغیرها: طبق نتایج آزمون مشاهده می شود که سطح معناداری متغیرها (به جز اعتماد بیش از حد مدیریت و چرخه عمر شرکت (مرحله بلوغ)) کمتر از ۵ درصد می باشد لذا دارای توزیع نرمال نمی باشند. همچنین در بررسی مدل های خطا مشاهده میشود که سطح هر هشت آزمون بیشتر از ۵ درصد بوده و دارای توزیع نرمال می باشند.

خود همبستگی مقادیر خطا

در مطالعات اقتصادسنجی که بر مبنای سری های زمانی قرار دارند، فرض عدم خود همبستگی سریالی بین جملات پسماند که از فروض مهم مدل کلاسیک است، اغلب نقض می شوند، بنابراین لازم می باشد که قبل از تفسیر نتایج حاصل، به بررسی پدیده خود همبستگی سریالی بین جملات پسماند پرداخته شود؛ زیرا در صورت وجود خود همبستگی سریالی بین اجزاء اخلاص، تخمین زن های OLS دیگر در بین تمام تخمین زن ها بدون تورش، کارا نیستند یعنی دارای حداقل واریانس نمی باشند و در نتیجه استنباط آماری، قابل اعتماد نخواهد بود این مشکل بیشتر در داده های سری زمانی دیده می شود. در این آزمون فرضیه ها به شکل زیر است:

جملات پسماند دارای خود همبستگی سریالی نیستند : H_0

جملات پسماند دارای خود همبستگی سریالی هستند : H_1

جدول (۵): نتایج آزمون خود همبستگی سریالی (بریوش-گودفری)

نتیجه	سطح معناداری	آماره آزمون	مدل های پژوهش
وجود خود همبستگی سریالی	۰,۰۰۰	۵۸,۱۷۹	مدل اول
وجود خود همبستگی سریالی	۰,۰۰۰	۵۶,۲۳۵	مدل دوم
وجود خود همبستگی سریالی	۰,۰۰۰	۶۶,۲۳۱	مدل سوم
وجود خود همبستگی سریالی	۰,۰۰۰	۶۳,۳۴۵	مدل چهارم
وجود خود همبستگی سریالی	۰,۰۰۰	۵۸,۲۵۰	مدل پنجم
وجود خود همبستگی سریالی	۰,۰۰۰	۵۸,۸۶۶	مدل ششم
وجود خود همبستگی سریالی	۰,۰۰۰	۵۷,۷۰۷	مدل هفتم
وجود خود همبستگی سریالی	۰,۰۰۰	۵۷,۱۵۴	مدل هشتم

با توجه به نتایج جدول شماره ۵، مشاهده می شود که سطح معناداری آزمون در هر هشت مدل کمتر از ۵ درصد می باشد و بیانگر وجود خود همبستگی سریالی است. که با استفاده از دستور AR (۱) که همان خودرگرسیون مرتبه اول می باشد که در نرم افزار، این مشکل رفع شده است.

فرضیه اول

بین اعتماد بیش از حد مدیریت و دستکاری ارقام تعهدی رابطه وجود دارد.

جدول (۶): تخمین نهایی مدل رگرسیونی اول

متغیرها	ضرایب	انحراف استاندارد ضرایب	آماره t	سطح معناداری
اعتماد بیش از حد مدیریت	۰,۰۰۵	۰,۰۰۰	۹,۹۳	۰,۰۰۰
اندازه شرکت	۰,۰۲۶	۰,۰۰۱	۱۵,۴۷	۰,۰۰۰

۰,۰۰۰	۴۶,۲۳	۰,۰۰۳	۰,۱۶۴	زیاندهی
۰,۰۰۰	۴۹,۲۸	۰,۰۰۵	۰,۲۴۷	اهرم مالی
۰,۰۰۰	-۲۳,۵۹	۰,۰۰۰	-۰,۰۰۲	فرصت رشد
۰,۰۰۰	۱۳۴,۲۳	۰,۰۰۷	۱,۰۳۴	بازده دارایی‌ها
۰,۰۰۰	-۱۳,۵۰	۰,۰۰۸	-۰,۱۱۳	عرض از مبدا
سایر آماره های اطلاعاتی				
۲,۲۳	دوربین واتسون		۹۵ درصد	ضریب تعیین تعدیل شده
۰,۰۰۰	سطح معناداری آماره فیشر		۲۰,۵۸	آماره فیشر

مشاهده می شود که متغیر اعتماد بیش از حد مدیریت دارای ضریب مثبت و سطح معناداری کمتر از ۵ درصد می باشد از این رو می توان گفت که بین اعتماد بیش از حد مدیریت و دستکاری ارقام تعهدی رابطه وجود دارد. متغیرهای کنترلی اندازه شرکت، زیاندهی، اهرم مالی، فرصت رشد و بازده دارایی‌ها دارای سطح معناداری کمتر از ۵ درصد می باشند لذا با متغیر وابسته (دستکاری ارقام تعهدی) ارتباط دارند. ضریب تعیین تعدیل شده نشان می دهد که متغیرهای مستقل توانسته اند ۹۵ درصد از تغییرات متغیر وابسته را توضیح دهند. دوربین واتسون در بازه ۱,۵ الی ۲,۵ قرار دارد و نشان از نبود خودهمبستگی مرتبه اول در مدل دارد. سطح معناداری فیشر نیز کمتر از ۵ درصد می باشد که نشان می دهد مدل از اعتبار کافی برخوردار است.

فرضیه دوم

بین عملکرد شرکت و دستکاری ارقام تعهدی رابطه وجود دارد.

جدول (۷): تخمین نهایی مدل رگرسیونی دوم

متغیرها	ضرایب	انحراف استاندارد ضرایب	آماره t	سطح معناداری
عملکرد شرکت	۰,۰۰۰	۰,۰۰۰	۱,۷۵	۰,۰۰۸
اندازه شرکت	۰,۰۰۵	۰,۰۰۰	۸,۴۷	۰,۰۰۰
زیاندهی	۰,۱۶۲	۰,۰۰۳	۴۱,۳۴	۰,۰۰۰
اهرم مالی	۰,۲۴۳	۰,۰۰۵	۴۳,۹۴	۰,۰۰۰
فرصت رشد	-۰,۰۰۲	۰,۰۰۰	-۲۱,۳۰	۰,۰۰۰
بازده دارایی‌ها	۱,۰۳۸	۰,۰۰۸	۱۳۱,۳۳	۰,۰۰۰
عرض از مبدا	-۰,۰۹۷	۰,۰۰۹	-۱۰,۵۵	۰,۰۰۰
سایر آماره های اطلاعاتی				
ضریب تعیین تعدیل شده	۹۴ درصد	دوربین واتسون		۲,۱۰
آماره فیشر	۲۰,۳۳	سطح معناداری آماره فیشر		۰,۰۰۰

مشاهده می شود که متغیر تشدید سیاست پولی دارای ضریب مثبت سطح معناداری کمتر از ۵ درصد می باشد از این رو می توان گفت که بین عملکرد شرکت و دستکاری ارقام تعهدی رابطه مستقیم وجود دارد. متغیرهای کنترلی اندازه شرکت، زیاندهی، اهرم مالی، فرصت رشد و بازده دارایی‌ها دارای سطح معناداری کمتر از ۵ درصد می باشند لذا با متغیر وابسته (دستکاری ارقام تعهدی) ارتباط دارند.

ضریب تعیین تعدیل شده نشان می دهد که متغیرهای مستقل توانسته اند ۹۴ درصد از تغییرات متغیر وابسته را توضیح دهند. دوربین واتسون در بازه ۱,۵ الی ۲,۵ قرار دارد و نشان از نبود خودهمبستگی مرتبه اول در مدل دارد. سطح معناداری فیشر نیز کمتر از ۵ درصد می باشد که نشان می دهد مدل از اعتبار کافی برخوردار است.

فرضیه سوم

بین اعتماد بیش از حد مدیریت و دستکاری ارقام تعهدی با نقش چرخه عمر شرکت (مرحله رشد) رابطه وجود دارد.

جدول (۸): تخمین نهایی مدل رگرسیونی سوم

متغیرها	ضرایب	انحراف استاندارد ضرایب	آماره t	سطح معناداری
اعتماد بیش از حد مدیریت	۰,۰۰۵	۰,۰۰۰	۱۰,۸۰	۰,۰۰۰
چرخه عمر شرکت (مرحله رشد)	۰,۰۰۰	۰,۰۰۱	-۰,۰۵	۰,۹۶۴
اعتماد بیش از حد مدیریت * چرخه عمر شرکت (مرحله رشد)	-۰,۰۱۱	۰,۰۰۳	-۳,۸۳	۰,۰۰
اندازه شرکت	۰,۰۰۰	۰,۰۰۴	۰,۰۳	۰,۹۷۷
زیاندهی	۰,۱۶۲	۰,۰۰۳	۵۰,۷۱	۰,۰۰۰
اهرم مالی	۰,۲۴۳	۰,۰۰۴	۵۳,۶۵	۰,۰۰۰
فرصت رشد	-۰,۰۰۲	۰,۰۰۰	-۲۶,۰۹	۰,۰۰۰
بازده دارایی‌ها	۱,۰۳۸	۰,۰۰۶	۱۴۸,۹۸	۰,۰۰۰
عرض از مبدا	-۰,۰۹۶	۰,۰۰۷	-۱۲,۷۳	۰,۰۰۰
سایر آماره های اطلاعاتی				
ضریب تعیین تعدیل شده	۹۶ درصد	دوربین واتسون		۲,۱۹
آماره فیشر	۱۶,۲۲	سطح معناداری آماره فیشر		۰,۰۰۰

مشاهده می شود که متغیر اعتماد بیش از حد مدیریت * چرخه عمر شرکت (مرحله رشد) دارای ضریب منفی و سطح معناداری کمتر از ۵ درصد می باشد از این رو می توان گفت که بین اعتماد بیش از حد مدیریت و دستکاری ارقام تعهدی با نقش چرخه عمر شرکت (مرحله رشد) رابطه وجود دارد.

متغیرهای کنترلی زیاندهی، اهرم مالی، فرصت رشد و بازده دارایی‌ها دارای سطح معناداری کمتر از ۵ درصد می باشند لذا با متغیر وابسته (دستکاری ارقام تعهدی) ارتباط دارند.

ضریب تعیین تعدیل شده نشان می دهد که متغیرهای مستقل توانسته اند ۹۶ درصد از تغییرات متغیر وابسته را توضیح دهند. دوربین واتسون در بازه ۱,۵ الی ۲,۵ قرار دارد و نشان از نبود خودهمبستگی مرتبه اول در مدل دارد. سطح معناداری فیشر نیز کمتر از ۵ درصد می باشد که نشان می دهد مدل از اعتبار کافی برخوردار است.

فرضیه چهارم

بین اعتماد بیش از حد مدیریت و دستکاری ارقام تعهدی با نقش چرخه عمر شرکت (مرحله بلوغ) رابطه وجود دارد.

جدول (۹): تخمین نهایی مدل رگرسیونی چهارم

متغیرها	ضرایب	انحراف استاندارد ضرایب	آماره t	سطح معناداری
اعتماد بیش از حد مدیریت	۰,۲۴۸	۰,۰۰۳	۶۷,۴۱	۰,۰۰۰
چرخه عمر شرکت (مرحله بلوغ)	۰,۰۱۲	۰,۰۰۲	۵,۱۶	۰,۰۰۰
اعتماد بیش از حد مدیریت * چرخه عمر شرکت (مرحله بلوغ)	-۰,۰۴۵	۰,۰۰۱	-۲۳,۶۱	۰,۰۰۰
اندازه شرکت	۰,۰۱۹	۰,۰۰۲	۷,۰۱	۰,۰۰۰
زیاندهی	۰,۰۰۵	۰,۰۰۰	۱۲,۸۵	۰,۰۰۰
اهرم مالی	۰,۱۶۴	۰,۰۰۲	۶۳,۲۱	۰,۰۰۰
فرصت رشد	-۰,۰۰۲	۰,۰۰۰	-۳۱,۶۰	۰,۰۰۰
بازده دارایی‌ها	۱,۰۳۷	۰,۰۰۵	۱۸۳,۱۸	۰,۰۰۰
عرض از مبدا	-۰,۰۷۷	۰,۰۰۶	-۱۲,۲۷	۰,۰۰۰
سایر آماره های اطلاعاتی				
ضریب تعیین تعدیل شده	۹۷ درصد	دوربین واتسون		۲,۲۵
آماره فیشر	۱۵,۸۵	سطح معناداری آماره فیشر		۰,۰۰۰

مشاهده می شود که متغیر اعتماد بیش از حد مدیریت چرخه عمر شرکت (مرحله بلوغ) دارای ضریب منفی و سطح معناداری کمتر از ۵ درصد می باشد از این رو می توان گفت که بین اعتماد بیش از حد مدیریت و دستکاری ارقام تعهدی با نقش چرخه عمر شرکت (مرحله بلوغ) رابطه وجود دارد.

متغیرهای کنترلی اندازه شرکت، زیاندهی، اهرم مالی، فرصت رشد و بازده دارایی‌ها دارای سطح معناداری کمتر از ۵ درصد می باشند لذا با متغیر وابسته (دستکاری ارقام تعهدی) ارتباط دارند.

ضریب تعیین تعدیل شده نشان می دهد که متغیرهای مستقل توانسته اند ۹۷ درصد از تغییرات متغیر وابسته را توضیح دهند. دوربین واتسون در بازه ۱,۵ الی ۲,۵ قرار دارد و نشان از نبود خودهمبستگی مرتبه اول در مدل دارد. سطح معناداری فیشر نیز کمتر از ۵ درصد می باشد که نشان می دهد مدل از اعتبار کافی برخوردار است.

فرضیه پنجم

بین اعتماد بیش از حد مدیریت و دستکاری ارقام تعهدی با نقش چرخه عمر شرکت (مرحله افول) رابطه وجود دارد.

جدول (۱۰): تخمین نهایی مدل رگرسیونی پنجم

متغیرها	ضرایب	انحراف استاندارد ضرایب	آماره t	سطح معناداری
اعتماد بیش از حد مدیریت	۱,۰۳۹	۰,۰۰۵	۱۸۷,۲۴	۰,۰۰۰
چرخه عمر شرکت (مرحله افول)	۰,۰۰۰	۰,۰۰۱	۰,۴۳	۰,۶۶۷
اعتماد بیش از حد مدیریت * چرخه عمر شرکت (مرحله افول)	۰,۰۰۹	۰,۰۰۲	۳,۹۵	۰,۰۰۰
اندازه شرکت	۰,۰۰۰	۰,۰۰۳	-۰,۲۴	۰,۸۱۱
زیاندهی	۰,۰۰۵	۰,۰۰۰	۱۳,۴۶	۰,۰۰۰
اهرم مالی	۰,۱۶۲	۰,۰۰۲	۶۳,۷۹	۰,۰۰۰

۰,۰۰۰	۶۷,۶۱	۰,۰۰۳	۰,۲۴۳	فرصت رشد
۰,۰۰۰	-۳۲,۷۱	۰,۰۰۰	-۰,۰۰۲	بازده دارایی‌ها
۰,۰۰۰	-۱۶,۴۰	۰,۰۰۰	-۰,۰۹۹	عرض از مبدا
سایر آماره های اطلاعاتی				
۲,۱۱	دوربین واتسون		۹۷ درصد	ضریب تعیین تعدیل شده
۰,۰۰۰	سطح معناداری آماره فیشر		۱۶,۱۴	آماره فیشر

مشاهده می شود که متغیر اعتماد بیش از حد مدیریت چرخه عمر شرکت (مرحله افول) دارای ضریب مثبت و سطح معناداری کمتر از ۵ درصد می باشد از این رو می توان گفت که بین اعتماد بیش از حد مدیریت و دستکاری ارقام تعهدی با نقش چرخه عمر شرکت (مرحله افول) رابطه وجود دارد.

متغیرهای کنترلی اندازه شرکت، زیانده‌ی، اهرم مالی، فرصت رشد و بازده دارایی‌ها دارای سطح معناداری کمتر از ۵ درصد می باشند لذا با متغیر وابسته (دستکاری ارقام تعهدی) ارتباط دارند.

ضریب تعیین تعدیل شده نشان می دهد که متغیرهای مستقل توانسته اند ۹۷ درصد از تغییرات متغیر وابسته را توضیح دهند. دوربین واتسون در بازه ۱,۵ الی ۲,۵ قرار دارد و نشان از نبود خودهمبستگی مرتبه اول در مدل دارد. سطح معناداری فیشر نیز کمتر از ۵ درصد می باشد که نشان می دهد مدل از اعتبار کافی برخوردار است.

فرضیه ششم

بین عملکرد شرکت و دستکاری ارقام تعهدی با نقش چرخه عمر شرکت (مرحله رشد) رابطه وجود دارد.

جدول (۱۱): تخمین نهایی مدل رگرسیونی ششم

متغیرها	ضرایب	انحراف استاندارد ضرایب	آماره t	سطح معناداری
عملکرد شرکت	۰,۰۰۰	۰,۰۰۰	۲,۲۶	۰,۰۲۴
چرخه عمر شرکت (مرحله رشد)	۰,۰۰۰	۰,۰۰۰	-۱,۱۹	۰,۲۳۵
عملکرد شرکت * چرخه عمر شرکت (مرحله رشد)	-۰,۰۵۵	۰,۰۰۲	-۱۹,۵۴	۰,۰۰۰
اندازه شرکت	۰,۰۰۵	۰,۰۰۰	۱۱,۷۸	۰,۰۰۰
زیانده‌ی	۰,۱۶۱	۰,۰۰۲	۵۴,۱۴	۰,۰۰۰
اهرم مالی	۰,۲۴۲	۰,۰۰۴	۵۷,۱۴	۰,۰۰۰
فرصت رشد	-۰,۰۰۲	۰,۰۰۰	-۲۸,۴۰	۰,۰۰۰
بازده دارایی‌ها	۱,۰۳۳	۰,۰۰۶	۱۵۹,۲۹	۰,۰۰۰
عرض از مبدا	-۰,۰۹۱	۰,۰۰۶	-۱۳,۱۳	۰,۰۰۰
سایر آماره های اطلاعاتی				
ضریب تعیین تعدیل شده	۹۶ درصد	دوربین واتسون		۲,۱۸
آماره فیشر	۱۵,۶۴	سطح معناداری آماره فیشر		۰,۰۰۰

مشاهده می شود که متغیر عملکرد شرکت چرخه عمر شرکت (مرحله رشد) دارای سطح معناداری کمتر از ۵ درصد می باشد از این رو می توان گفت که بین عملکرد شرکت و دستکاری ارقام تعهدی با نقش چرخه عمر شرکت (مرحله رشد) رابطه وجود دارد.

متغیرهای کنترلی اندازه شرکت، زیاندهی، اهرم مالی، فرصت رشد و بازده دارایی ها دارای سطح معناداری کمتر از ۵ درصد می باشند لذا با متغیر وابسته (دستکاری ارقام تعهدی) ارتباط دارند.

ضریب تعیین تعدیل شده نشان می دهد که متغیرهای مستقل توانسته اند ۹۶ درصد از تغییرات متغیر وابسته را توضیح دهند. دوربین واتسون در بازه ۱,۵ الی ۲,۵ قرار دارد و نشان از نبود خودهمبستگی مرتبه اول در مدل دارد. سطح معناداری فیشر نیز کمتر از ۵ درصد می باشد که نشان می دهد مدل از اعتبار کافی برخوردار است.

فرضیه هفتم

بین عملکرد شرکت و دستکاری ارقام تعهدی با نقش چرخه عمر شرکت (مرحله بلوغ) رابطه وجود دارد.

جدول (۱۲): تخمین نهایی مدل رگرسیونی هفتم

متغیرها	ضرایب	انحراف استاندارد ضرایب	آماره t	سطح معناداری
عملکرد شرکت	۱,۰۳۹	۰,۱۰۳	۱۰,۰۴	۰,۰۰۰
چرخه عمر شرکت (مرحله بلوغ)	۰,۰۰۰	۰,۰۰۰	-۱,۴۰	۰,۱۶۱
عملکرد شرکت * چرخه عمر شرکت (مرحله بلوغ)	۰,۰۳۱	۰,۰۰۱	۲۰,۵۳	۰,۰۰۰
اندازه شرکت	۰,۰۰۵	۰,۰۰۰	۱۸,۲۴	۰,۰۰۰
زیاندهی	۰,۱۶۳	۰,۰۰۱	۸۳,۹۵	۰,۰۰۰
اهرم مالی	۰,۲۴۳	۰,۰۰۲	۸۸,۳۳	۰,۰۰۰
فرصت رشد	-۰,۰۰۲	۰,۰۰۰	-۴۳,۰۸	۰,۰۰۰
بازده دارایی ها	۱,۰۳۹	۰,۰۰۴	۲۴۵,۶۶	۰,۰۰۰
عرض از مبدا	-۰,۱۲۲	۰,۰۰۴	-۲۶,۱۲	۰,۰۰۰
سایر آماره های اطلاعاتی				
ضریب تعیین تعدیل شده	۹۸ درصد	دوربین واتسون		۲,۰۷
آماره فیشر	۱۵,۲۳	سطح معناداری آماره فیشر		۰,۰۰۰

مشاهده می شود که متغیر عملکرد شرکت * چرخه عمر شرکت (مرحله بلوغ) دارای سطح معناداری کمتر از ۵ درصد می باشد از این رو می توان گفت که بین عملکرد شرکت و دستکاری ارقام تعهدی با نقش چرخه عمر شرکت (مرحله بلوغ) رابطه وجود دارد.

متغیرهای کنترلی اندازه شرکت، زیاندهی، اهرم مالی، فرصت رشد و بازده دارایی ها دارای سطح معناداری کمتر از ۵ درصد می باشند لذا با متغیر وابسته (دستکاری ارقام تعهدی) ارتباط دارند.

ضریب تعیین تعدیل شده نشان می دهد که متغیرهای مستقل توانسته اند ۹۸ درصد از تغییرات متغیر وابسته را توضیح دهند. دوربین واتسون در بازه ۱,۵ الی ۲,۵ قرار دارد و نشان از نبود خودهمبستگی مرتبه اول در مدل دارد. سطح معناداری فیشر نیز کمتر از ۵ درصد می باشد که نشان می دهد مدل از اعتبار کافی برخوردار است.

فرضیه هشتم

بین عملکرد شرکت و دستکاری ارقام تعهدی با نقش چرخه عمر شرکت (مرحله افول) رابطه وجود دارد.

جدول (۱۳): تخمین نهایی مدل رگرسیونی هشتم

متغیرها	ضرایب	انحراف استاندارد ضرایب	آماره t	سطح معناداری
عملکرد شرکت	۱,۰۳۱	۰,۱۰۳	۹,۹۹	۰,۰۰۰
چرخه عمر شرکت (مرحله افول)	۰,۰۰۰	۰,۰۰۰	-۰,۲۸	۰,۷۷۷
عملکرد شرکت * چرخه عمر شرکت (مرحله افول)	۰,۰۱۰	۰,۰۰۳	۳,۱۳	۰,۰۰۲
اندازه شرکت	۰,۰۰۵	۰,۰۰۰	۱۳,۲۸	۰,۰۰۰
زیاندهی	۰,۱۶۲	۰,۰۰۲	۶۳,۷۹	۰,۰۰۰
اهرم مالی	۰,۲۴۳	۰,۰۰۳	۶۷,۶۲	۰,۰۰۰
فرصت رشد	-۰,۰۰۲	۰,۰۰۰	-۳۲,۵۰	۰,۰۰۰
بازده دارایی‌ها	۱,۰۳۸	۰,۰۰۵	۱۸۷,۱۴	۰,۰۰۰
عرض از مبدا	-۰,۰۹۸	۰,۰۰۶	-۱۶,۴۱	۰,۰۰۰
سایر آماره های اطلاعاتی				
ضریب تعیین تعدیل شده	۹۷ درصد	دوربین واتسون		۲,۱۱
آماره فیشر	۱۵,۹۰	سطح معناداری آماره فیشر		۰,۰۰۰

مشاهده می شود که متغیر عملکرد شرکت چرخه عمر شرکت (مرحله افول) دارای سطح معناداری کمتر از ۵ درصد می باشد از این رو می توان گفت که بین عملکرد شرکت و دستکاری ارقام تعهدی با نقش چرخه عمر شرکت (مرحله افول) رابطه وجود دارد.

متغیرهای کنترلی اندازه شرکت، زیاندهی، اهرم مالی، فرصت رشد و بازده دارایی‌ها دارای سطح معناداری کمتر از ۵ درصد می باشند لذا با متغیر وابسته (دستکاری ارقام تعهدی) ارتباط دارند.

ضریب تعیین تعدیل شده نشان می دهد که متغیرهای مستقل توانسته اند ۹۷ درصد از تغییرات متغیر وابسته را توضیح دهند. دوربین واتسون در بازه ۱,۵ الی ۲,۵ قرار دارد و نشان از نبود خودهمبستگی مرتبه اول در مدل دارد. سطح معناداری فیشر نیز کمتر از ۵ درصد می باشد که نشان می دهد مدل از اعتبار کافی برخوردار است.

نتیجه گیری و پیشنهادات

تحقیق پیش رو به بررسی رابطه اعتماد بیش از حد مدیریت و عملکرد شرکت با دستکاری ارقام تعهدی و نقش تعدیل گری چرخه عمر شرکت پرداخته است. جامعه آماری تحقیق حاضر، کلیه شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران در دوره زمانی ۱۳۹۴ الی ۱۴۰۱ می باشد. که پس از اعمال محدودیت های تحقیق تعداد ۱۳۱ شرکت به عنوان جامعه مورد مطالعه در این تحقیق انتخاب شدند. پس از اندازه گیری متغیرهای تحقیق از تجزیه و تحلیل رگرسیون خطی چند متغیره مبتنی بر تکنیک داده های پانل برای آزمون فرضیه های تحقیق استفاده گردید. نتایج حاصل از آزمون فرضیه ها نشان داد بین اعتماد بیش از حد مدیریت و عملکرد شرکت با دستکاری ارقام تعهدی رابطه مستقیم معناداری وجود دارد.

همچنین چرخه عمر شرکت رابطه بین اعتماد بیش از حد مدیریت و عملکرد شرکت با دستکاری ارقام تعهدی را تعدیل می کند.

در این راستا آمل و همکاران (۲۰۲۳)، به بررسی اعتماد بیش از حد مدیرعامل و متعاقب آن عملکرد شرکت یک اثر غیرمستقیم از طریق دستکاری سود پرداختند. شواهد نشان می دهد که شیوه های مدیریت سود تا حدی رابطه بین اعتماد بیش از حد مدیرعامل و عملکرد بعدی شرکت را واسطه می کند. ایخولم و پسرنگ (۲۰۱۹)، نیز در پژوهشی با عنوان «اعتماد به نفس بیش از اندازه و حجم سرمایه گذاری» نشان دادند که سرمایه گذاران جزئی تر و با اعتماد به نفس بالاتر، آسیب بیشتری از رفتارهای سرمایه گذاریشان می بینند. به علاوه رفتار سرمایه گذار با اندازه و حجم سرمایه گذاری تغییر کرده و از آن متأثر است. ولی زاده و بنی مهد (۱۴۰۱)، ارقام صورت های مالی، چرخه عمر و ورشکستگی شرکت را بررسی کردند. ورشکستگی و تأثیر آن بر ثروت سرمایه گذاران و به طور کلی اقتصاد کشور آن را به یکی از موضوعات مهم پژوهش های مالی تبدیل نموده است. در این خصوص، محققین در تلاشند تا عوامل مؤثر بر ورشکستگی را پیش بینی و تعیین نمایند. از این رو، هدف از انجام این تحقیق بررسی رابطه بین نقدینگی و مراحل مختلف چرخه عمر با ورشکستگی و نیز تأثیر مراحل مختلف چرخه عمر شرکت بر رابطه بین سطح نقدینگی با ورشکستگی می باشد. در راستای دستیابی به این هدف، سه فرضیه در خصوص رابطه بین سطح نقدینگی و چرخه عمر با ورشکستگی و تأثیر چرخه عمر بر رابطه بین سطح نقدینگی با ورشکستگی طراحی و با استفاده از داده های نمونه ای از شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران طی سال های ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۷، و با به کارگیری روش تحقیق همبستگی آزمون شده است. نتایج حاصل از تجزیه و تحلیل رگرسیون لجستیک بیانگر آن است که بین سطح نقدینگی و چرخه عمر شرکت ها با ورشکستگی آن ها رابطه منفی معنادار وجود دارد. لیکن، چرخه عمر شرکت تأثیر معناداری بر رابطه بین سطح نقدینگی با ورشکستگی ندارد. میرسپاسی و جان محمدی (۱۴۰۱)، به بررسی تاثیر اعتماد به نفس بیش از حد مدیریت بر رابطه بین اهرم مالی و بیش سرمایه گذاری پرداختند. هدف این پژوهش، بررسی تاثیر اعتماد به نفس بیش از حد مدیریت بر رابطه بین اهرم مالی و بیش سرمایه گذاری در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران طی سال های ۱۳۹۲ تا ۱۳۹۸ بود. بدین منظور داده های ۹۹ شرکت تولیدی پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند. این پژوهش از نوع کاربردی است که به توصیف همبستگی بین متغیرهای مورد مطالعه می پردازد. برای آزمون فرضیه های پژوهش، مدل های رگرسیون بر مبنای پانل برآورد شدند. نتایج آزمون فرضیه های پژوهش نشان می دهد که رابطه معناداری بین اهرم مالی و بیش سرمایه گذاری وجود ندارد. همچنین نتایج نشان داد که بین اعتماد به نفس بیش از حد مدیریت و بیش سرمایه گذاری رابطه مثبت و معناداری وجود دارد. اما نتایج نشان داد که اعتماد به نفس بیش از حد مدیریت بر رابطه بین اهرم مالی و بیش سرمایه گذاری تأثیر معناداری ندارد.

به تحلیل گران بنیادی پیشنهاد می شود در بررسی شرکتها به بررسی ویژگی های رفتاری مدیران از جمله اعتماد بیش از حد مدیریتی توجه داشته باشند.

به بورس اوراق بهادار پیشنهاد می شود شرکت های بورسی را بر اساس معیاری جامع از جهت چرخه عمر شرکت رتبه بندی و در قالب گزارشی افشا کند.

به سرمایه گذاران پیشنهاد می شود عملکرد شرکت مورد نظر برای سرمایه گذاری با معیارهای مختلف مورد سنجش قرار دهد.

به حسابرسان پیشنهاد می شود در انجام خدمات حسابرس به احتمال دستکاری اقلام تعهدی در شرکت توجه داشته باشند.

منابع

- ✓ بادآور نهندی، یونس، تقی زاده خانقاه، وحید، (۱۳۹۷)، تأثیر ارتباطات سیاسی بر سرمایه‌گذاری بیشتر از حد و عملکرد شرکت، دوره ۲۵، شماره ۲، صص ۱۸۱-۱۹۸.
- ✓ تاری وردی، یداله، دامچی جلودار، زهرا، (۱۳۹۱)، رابطه مدیریت ریسک و عملکرد شرکت. نشریه: پژوهش های حسابداری مالی و حسابرسی، دوره ۴، شماره ۱۵، صص ۴۳-۶۲.
- ✓ سالطه، حیدر، محمدزاده یادآور، نهندی، یونس، اسماعیل نژاد، مجید، (۱۳۹۴)، بررسی تأثیر نظام راهبری شرکت بر ارزش شرکت با تأکید بر کارایی سرمایه گذاری در شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران بررسی های صص ۱۲۵-۱۴۲.
- ✓ قلیچی، فائزه، احسانی، فاطمه، مهدی زاده، آرزو، قلیچی، ایمان، (۱۳۹۱)، ارزیابی کارایی شعب بانک پارسیان با استفاده از روش تحلیل پوششی داده ها (DEA) چهارمین کنفرانس ملی تحلیل پوششی داده‌ها، بابلسر، دانشگاه مازندران.
- ✓ کاشانی پور، محمد، محمدی، منصور، (۱۳۹۶)، بررسی رابطه بین بیش اطمینانی مدیران با نگهداشت وجه نقد و حساسیت جریان نقدی وجه نقد پژوهشهای حسابداری مالی سال ۹ شماره ۳، صص ۱۰.
- ✓ کبیری، روشنگر، (۱۳۹۸)، تأثیر اعتماد بیش از حد مدیریت و تامین مالی داخلی بر کارایی سرمایه گذاری، فصلنامه رویکردهای پژوهشی نوین در مدیریت و حسابداری سال سوم شماره ۵۱ جلد سوم، صص ۱۶-۳۱.
- ✓ محمودآبادی، حمید، زینب، زمانی، (۱۳۹۵)، بررسی رابطه بین ریسکپذیری شرکت و عملکرد مالی با تأکید بر سازوکارهای راهبری شرکتی، مطالعات تجربی حسابداری مالی، دوره ۱۲، شماره ۴۹، صص ۱۴۱-۱۷۰.
- ✓ مرادی، ملیکا، همت زاده، محمد، غفاری، مهدی، بزازی، خیابان، کاوه، (۱۳۹۹)، بررسی تأثیر مزیت رقابتی شرکت بر عملکرد شرکت (مورد مطالعه: شرکت آنا)، همایش: کنفرانس بین المللی مدیریت، حسابداری و توسعه اقتصادی.
- ✓ میرسپاسی، نیلوفر، جانمحمدی، جواد، (۱۴۰۱)، بررسی تأثیر اعتماد به نفس بیش از حد مدیریت بر رابطه بین اهرم مالی و بیش سرمایه گذاری، پژوهش در حسابداری و علوم اقتصادی، دوره ۲، شماره ۲۰، صص ۱-۲۰.
- ✓ ولی زاده لاریجانی، عطیه، بنی مهد، بهمن، (۱۴۰۱)، اقلام صورت‌های مالی، چرخه عمر و ورشکستگی شرکت را بررسی کردند. پژوهش های تجربی حسابداری، شماره ۴۴، رتبه الف، صص ۹۱-۱۱۰.
- ✓ Banerjee, S., Jenner, M. H., & Nanda, V. (2014). Restraining overconfident CEOs through improved governance: Evidence from the Sarbanes-Oxley act. In Review of Financial Studies. UNSW Australian School of Business Research Paper.
- ✓ Ben-David, I., Graham, J. R., & Harvey, C. R. (2013). Managerial miscalibration. The Quarterly Journal of Economics, 128(4), 1547-1584.
- ✓ Bens, D. A., Nagar, V., & Wong, M. H. F. (2002). Real investment implications of employee stock option exercises. Journal of Accounting Research, 40(2), 359-393.
- ✓ Bhandari, G., & Deaves, R. (2006). The demographics of overconfidence. Journal of Behavioral Finance, 7(1), 5-11.
- ✓ Campbell, T. C., Gallmeyer, M., Johnson, S. A., Rutherford, J., & Stanley, B. W. (2011). CEO optimism and forced turnover. Journal of Financial Economics, 101 (3), 695-712.

- ✓ Chen, S. S., Ho, K. Y., & Ho, P. H. (2014). CEO overconfidence and long-term performance following R&D increases. *Financial Management*, 43(2), 245–269.
- ✓ Cohen, D. A., Dey, A., & Lys, T. Z. (2008). Real and accrual-based earnings management in the pre- and post-Sarbanes-Oxley periods. *The Accounting Review*, 83,(۳)757–787.
- ✓ Ekholm, A., and Pasternake, D. (2019). Over confidence and investor Size. *European financial management*. Vol 14, No 1, Pp 82°98. doi: 10.1111/j. 1468-036X.00405.x.
- ✓ Fairchild, R. (2021). Managerial Overconfidence, Moral Hazard Problems, and Excessive Lifecycle Debt Sensitivity. *Investment Management and Financial Innovations*, Vol 6, N 3, Pp 35-42. 13.
- ✓ Fields, T. D., Lys, T. Z., & Vincent, L. (2001). Empirical research on accounting choice. *Journal of Accounting and Economics*, 31(1–3), 255–307.
- ✓ Finkelstein, S., & Hambrick, D. C. (1988). Chief executive compensation: A synthesis and reconciliation. *Strategic Management Journal*, 9(6), 543–558.
- ✓ Goel, A. M., & Thakor, A. V. (2008). Overconfidence, CEO selection and corporate governance. *Journal of Finance*, 63(6), 2737–2784.
- ✓ Graham, J. R., Harvey, C. R., & Rajgopal, S. (2005). The economic implications of corporate financial reporting. *Journal of Accounting and Economics*, 40(1/3), 3–73.
- ✓ Gunny, K. A. (2010). The relation between earnings management using real activities manipulation and future performance: Evidence from meeting earnings benchmarks. *Contemporary Accounting Research*, 27(3), 855–888.
- ✓ Hackbarth, D. (2008). Managerial traits and capital structure decisions. *Journal of Financial and Quantitative Analysis*, 43(4), 843–881.
- ✓ Hambrick, D. C., & Fukutomi, G. D. S. (1991). The seasons of a CEO's tenure. *Academy of Management Review*, 16(4), 719–
- ✓ Hambrick, D. C., & Mason, P. A. (1984). Upper echelons theory: The organization as a reflection of its top managers. *Academy of Management Review*, 9(2), 193–206.
- ✓ Hart, O. (2001). Financial contracting. *Journal of Economic Literature*, 34(4), 1079–1100.
- ✓ He, Y. Chen, C. Hu ,Y. (2019). Managerial overconfidence, internal financing, and investment efficiency: Evidence from China. *Research in International Business and Finance* 47(2019) 501-510.
- ✓ Heaton, J. B. (2002). Managerial optimism and corporate finance. *Financial Management*, 31(2), 33–45.
- ✓ Hsieh, T. S., Bedard, J. C., & Johnstone, K. M. (2014). CEO overconfidence and earnings management during shifting regulatory regimes. *Journal of Business Finance Accounting*, 41(9/10), 1243–1268.
- ✓ Huang, W., Jiang F., Liu, Z., and Zhang M. (2022). Agency cost, top executives' overconfidence, and investment-cash flow sensitivity- Evidence from listed companies in China. *Pacific- Basin Finance Journal*. Vol 19, Pp 261-277.
- ✓ Hung, J. H., & Li, C. (2013). The moderating effects of family control on the relation between managerial overconfidence and earnings management. *Review of Pacific Basin Financial Markets and Policies*, 16(2), 1–33.
- ✓ Jensen, M. C. (1986). Agency costs of free cash flow, corporate finance, and takeovers. *The American Economic Review*, 76(2), 323–329.
- ✓ Johnson, D. D. P., & Fowler, J. H. (2011). The evolution of overconfidence. *Journal of Nature*, 477, 317–320.

- ✓ Malik Muhammad Farhan, Mahbub Zaman, Sherrena Buckby (2021) Enterprise risk management and firm performance: Role of the risk committee *Journal of Contemporary Accounting & Economics* Volume 16, Issue 1, April 2020, 100178.
- ✓ Malmendier, U., & Tate, G. (2005). CEO overconfidence and corporate investment. *Journal of Finance*, 60(6), 2661–2700.
- ✓ Reyes, T., Vassolo, R. S., Kausel, E. E., Torres, D. P., & Zhang, S. (2022). Does overconfidence pay off when things go well? CEO overconfidence, firm performance, and the business cycle. *Strategic Organization*, 20(3), 510–540.
- ✓ Saiful (2020) Contingency Factors, Risk Management, and Performance of Indonesian Banks ‘*Asian Journal of Finance & Accounting*’, 2017, Vol. 9, No. 1 pp34-53.
- ✓ Salehi, M., Naeini, A. A., & A. and Rouhi, S.. (2021). The relationship between managers’ narcissism and overconfidence on corporate risk-taking. *The TQM Journal*, 33 (6), 1123–1142.
- ✓ Salehi, M., Zimon, G., & Seifzadeh, M. (2022). The effect of management characteristics on audit report readability. *Economies*, 10(12).
- ✓ Schrand, C. M., & Zechman, S. L. C. (2012). Executive overconfidence and the slippery slope to financial misreporting. *Journal of Accounting and Economics*, 53 (2/1) 311–329.
- ✓ Seifzadeh, M., Salehi, M., Abedini, B., & Ranjbar, M. H. (2021). The relationship between management characteristics and financial statement readability. *EuroMed Journal of Business*, 16(1), 108–126.
- ✓ Taylor, G. K., & Xu, R. Z. (2010). Consequences of real earnings management on subsequent operating performance. *Research in Accounting Regulation*, 22(2), 128–132.
- ✓ Yu, M. (2021). CEO duality and firm performance: A systematic review and research agenda. *European Management Review*. <https://doi.org/10.1111/emre.12522>
- ✓ Zang, A. Y. (2012). Evidence on the trade-off between real activities manipulation and accrual-based earnings management. *The Accounting Review*, 87(2), 675–703.